

DEBRECENI FŐISKOLAI LAPOK.

KIADJA: A MAGYAR IRODALMI ÖNKÉPZŐ-TÁRSULAT.

Mindennemű, akár a szerkesztőséget,
akár a kiadóhivatalt illető küldemény
a főiskolába címzendő.

Megjelenik: havonként háromszor.

Felelős szerkesztő:
KUN BÉLA.

Főmunkatárs:
SIPOS BÉLA.

Kiadóhivatal főnöke:
INCZE ZOLTÁN.

Előfizetési ár:

Egész évré 3 frt, félévre 1 frt 50 kr,
negyedévre 75 kr.

Egyetemi és akadémiai hallgatóknak, közép-
iskolai tanulóknak és önképzőköröknek egész
évre 2 frt, félévre 1 frt.

Egy szám ára: 10 krajcár.

Jog és méltányosság.

Van a társadalomnak két osztálya, melyekről már más alkalommal is volt szerencsém elmondani, hogy igénytelen nézetem szerint a kettő közötti természetes viszony a kölcsönös vonzódáson és bizalman alapul. A tanárkar és az ifjuság az, melyekről — a kiből egy parányi idealismus van — nem gondolkodhatik másképp már egymásra utaltságok, gyakori érintkezésöknél fogva sem, minthogy belső, a szívből lélekből eredő kapcsolatok által összefűzve egyetértőleg törekednek azon célok felé, melyeket a haza, egyház, társadalom tűz minden ember elé.

Jaj! de a XIX. század vége nem azért „modern” korszak, mintha a régi erkölcsöket, szokásokat ki ne cserélte volna „modern” erkölcsökkel, szokásokkal; mintha régi fogalmainkat szeretetről, idealismusról, eszmék harcáról ki ne forgatta volna „modern” cynismusával; mintha már rég ki nem kacagta volna, mindazt, mi komolyság, erkölcsi, belső erő.

Hagyjuk tehát azt a kölcsönös vonzódást, bizalmat, szívből eredő érzelmeket, ideálokat. Ezek már mind régi divatu, lomtárba került gondolatok, melyek csak mosolyt és legjobb esetben szánakozást gerjesztenek a modern, nyugot-európai műveltségű ember előtt.

A XIX. század nem idealis, az ő eszméje nem a szeretet, a szív, ő eszmék után egyáltalán nem fut. A XIX. század a tények kora, s ha már épen muszály teoriának és eszméknek lenni, hát ő akkor a jogállamnak hive. Azt tanítja: *tiszteld a te felebarátod jogait!* (Szeretni felebarátainkat: az

luxus, az kényelmetlen dolog). — Az állam arra való, hogy a jogrend felett őrködjék.

Nos tehát ha a tanár nem vezeti tanítványát és tanítvány nem vezeti tanárát, a mint az egymás iránt tanusított közöny mutatja, úgy nem marad más hátra, mint a századunk irányát követni s a joghoz folyamodni, melynek megítélésénél szokás ma a méltányosságot is figyelembe venni.

Nézzük, hogy állunk e tekintetben mi: ifjuság tanárainkkal szemben. Ott van elrettentő például ismét Sárospatak. Annak ifjusága egy jog birtokában volt. Kitalálhatta kebeléből azokat, kik arra érdemtelenebbek voltak, kik az ifjuságot megsértették vagy annak érdekei ellen munkáltak. A tanárkar e jogot semmibe sem vette, mintha nem is létezett volna. Igaz, indokolt volt némi részben eljárása, mert Sárospatakon bizonyos egyesületeknek az akadémiát hallgatók ipso facto tagjai s ennél fogva, ha valakit amaz egyesületekből kizártak, megszűnt az akadémiának is tagja lenni. Hogy pedig, az ifjuság — közvetve bár — kizárhasson valakit az akadémiáról, azt a tanárkar nem engedhette meg. Ám jó, de az az eljárás, melylyel a tényleges fennálló jogállapot teljesen ignoráltatott, az mégis csak jogtalan volt, jogtalanságot pedig indokoltan sem lehet elkövetni! Kényszeríteni az ifjuságot, hogy az őt megsértett tagokat vegye vissza és ő is úgy tegyen, mintha ama joga nem is léteznék s így az ifjuságot leszerelni s penzióba küldeni: ezt nem lehet másnak nevezni, mint jogtalan eljárásnak.

De menjünk tovább s fordítsuk tekintetünket a méltányosságra, milyen lábakon áll az a lovagias magyar népnél?

Midőn látta a sárospataki ifjuság, hogy az erősebbel szemben mit sem tehet, jogai agyonütvék,

egyletei feloszlatták: a méltányosság álláspontjára helyezkedve azt mondotta: ime lemondok arról, hogy az akadémiáról kitilthassak valakit, csak az hagyas-sék meg nekem, hogy egyleteimből kirekeszthessem azokat, kik nem méltók az egyesület tagságára. Hiszen ezt az ifjuság érdeke, reputációja is meg-kívánja.

S hogy az egyesületek érdeke is megóvassék, oly módosítás ajánltatott, miszerint az egyesületek-nek tagjai az akad. hallgatók ipso facto *kivételével*, azoknak, kiket az egyesület, mint érdemetleneket, kebeléből kizár.

Kérdem most már minden elfogulatlanul gon-dolkodni tudó embertől: nem a leghelyesebben, nem a legkorrektebb módon járt-e el a sárospataki ifju-ság? Nem a legtisztább jogérzék, a leghelyesebb megoldási mód nyilatkozott-e *modus vivendiben*, mit az ifjuság ajánlott föl? A tanárkarnak megada-tott, a mit kívánt s az ifjuság megóvta érdekeit.

S a tanárkar mégis azt felelte: tessék lemon-dani teljesen a kitiltási jogról! De hát miért? Csak egyetlen egy indokot kérünk. Mi veszély rejlett volna abban, ha a tanárkar ugyanazon méltányos-sági szempontot fogadja el, mint az ifjuság? Vagy talán a tanárkar nem lett volna annyira képes, a mennyire az ifjuság?

Vagy talán nem *akart* annyira képesnek lenni? Igazán úgy látszik, mintha a tanárkar csak alkal-mul használta volna fel a zavarost. Nem annyit akart ő, a mennyit mondott, hanem többet. Az if-juság jogfosztása volt egyenes célja.

Nagyon messze vezetne e cél indokait kutatni, mért elégedjünk meg annak constatalásával, hogy méltányosságot keresni ott, a hol jogosságot nem találunk, hiábavaló fáradság.

S most eljutunk a *conclusiora*. — Te hozzád szólok ismét XIX. század s azt mondom neked, hogy te nagy svindler vagy. Mert te az előttd levő jelszavakból nagy kénytelen kelletlen azt válasz-tod, hogy: tiszteld a te felebarátod jogait! Ez alatt a cég alatt pedig eldobsz minden eszmét, ideált, mit valaha Krisztus tana, az emberi magasztos szel-lem, a felemelkedett erkölcs hirdetett. S aztán ha-ladsz ellenkező irányban, mint a melyet jelszavad kijelöl...!

Nos tehát ne szemérmeskedjünk kedves XIX. század! Valljuk be őszintén, hogy a te jelszavad nem az: „tiszteljük egymás jogait“, hanem ennek az ellenkezője: *az erősebb joga*.

A ki bírja, az marja!

Konrád Ernő.

TÁRCA.

Első csalódás.

Vidám mosolygó gyermekarcok...

Első ábrándoknak kora,

Első föllángolás tanyája

Jövel jövel tánciskola.

Vidám, mosolygó gyermekarcok...

Ugy ragyog mindnek a szeme

S a levegő is mintha édes

Ártatlansággal voln' tele.

A zene szól... s im hölgyválaszra

Hiv föl a táncmester szava, —

Dobogó szívű kis fiukhoz

Tódul a lánykáknak raja.

Melettem egy szegény fucska

A párok közé nem vegyül.....

Szegényke vak egyik szemére,

Áll szomorun, áll egyedül.

Annyi bú rejlik ép szemében,

— Az elhagyottság fáj nagyon —

Mégis, van hát e környezetben

Igaz, őszinte fájdalom.

A mint elnézem a fucsát

Hogy áll ott busan, csendesen,

Valami sajgó, fájó bánat

Ugy átvonul a lelkemem.

Mit vétett e szegényke gyermek?

Csalódni mért kell ily korán?

A természet ez ártatlannal

Váljon mért bánt ily mostohán?

Az amerikaiak vallásossága.

— A D. F. L. számára. —

Ha Dicsőffy nagytiszteletű ur ki tudta mutatni, hogy Csokonai V. Mihály vallásos volt, mennyivel könnyebb nekem bebizonyítani, hogy az amerikai nép vallásos.

Érdekes az az általános hiedelem, hogy ha valami lehetetlen, kivihetetlen dologról van szó, mely később mégis kivihető és lehető lett, hazai lapjaink rögtön hozzáfűzik a kommentárt, hogy: „nem állunk jól érte, mert a hír nagyon amerikai-
asan hangzik.” A nagy feltaláló Edison már írásban kiadta, hogy ne tulajdonítsanak neki mindenféle bolond feltalálmányt. Ő dolgozik szorgalmasan, csinált is már rubintot, gyémántot zsákszámrá, de azok még mindig kisebbek egy gombostű fejénél. — Majd eljön az idő, mikor nagyobbak lesznek azok a drágakövek, sőt aranyat is fog előállítani. Erre fordítja minden idejét, nappalát, éjjelét (néha 4 nap nem alszik), csak egy órát nem szentel a tudománynak, 10-től 11-ig, akkor templomba megy. Ez is csak egyszer van egy héten, de azt el nem mulasztja. — Nem tudom, hogy a „wizard” milyen valláson van, episcopalis, methodista, baptista, presbyterianus, congregationalista, vagy az üdv had-

seregéhez tartozik: de az bizonyos, hogy nem az atheista Ingersoll Róbert felekezetéhez megy, mert délelőtt jár templomba, nem pedig este, mikor 6—8000 ember hallgatja ezt a kopaszfejű Ingersollt, a ki nem hisz senkiben és semmiben, és a kiről azt mondják, hogy csak akkor fog megtérni, mikor Pain Tamás megtért — a halálos ágyán.

Nem csudálkoznám azonban, ha a bűvölő (wizard) a nép templomába járna (peoples church). Nem is templom ez, hanem egy derék, becsületes, minden szépre, jóra kész gyülekezet, mely áhitattal hallgatja a felszólított tudományos férfiak előadásait, mint New-Yorkban De Witte Talmage, Dr. Hirsch (zsidó), Chicagóban Dr. Gonzaulus, Dr. Mangazerian, vagy a néhai Dr. Swift (a nők kegyeltje) volt.

Ezek aztán beszélnek hazaszeretetről, barátságról, martyrokról, becsületről, jótékonyaságról. — Oly csend van, mindenki átérzi ezen okos embereknek az előadásait. — Egy órai áhitatos hallgatás és tanulás után hazamennek a hívők. A kimenetnél levő kosárába beledobnak egy-egy ezüst darabot, megveszik nyomtatásban valamelyik jó szónok beszédjét s azt mondják, hogy azoknak a száma a legkevesebb a bűnlajstromban, a kik a nép templomába járnak.

Mindenesetre a methodisták és presbyterianu-

Mért hogy a bűra, fájdalomra

A való élet méy kevés?

Mért bántja meg a gyermek szívet

A csalódás, a szenvedés?

De im... mi ez... hát van igazság!

Mosolygó, édes kis leány

Erre tart... ime táncra hívja

Édes mosolyal ajakán.

Az a leányka meg se sejtí

— Hogy mily jót tett — talán soha

... Kiderült a fiucska arca

És boldogan repül tova—

Kiszárad a könny ép szeméből

És boldogan körültekint

... Kevesebb egy csalódott szívvél

S egy szép ábránddal több megint.

Farkas Imre.

Vágy.

Álmaimnak álma

Édes boldogságban

Valóságra válva,

Drága szép virágom,

Üdvöm, menyországom

— Ha az enyém volnál ...

Bánatom boruja

Tündér változással

Hajnallá vidulna,

Mint az éj sötétje

Sugárzó napfényre

— Ha rám mosolyognál ...

Boldogságom romján

Arany sugár szállna,

Ujra átálmodnám,

Mikor szerettél meg;

Ujra, újra élnék

— Ha csak láthatnálak ... —a.

sok vannak legtöbbször az Egyesült Államokban. — A katolikusok is nagyon szaporodnak, nagy contingenszt képezvén az irhoniak és az Olaszország söpredékéből Amerikába vándorló tudatlan és fanatikus népség. — Van már legalább 15 millió katolikus az Egyesült Államok mintegy 70 millió lakosai között. Mikor Satolli biborost küldte Leó pápa meghatalmazottként New-Yorkba, ez a jó ur mindjárt azon kezdte a dolgot, hogy felekezeti iskolákat akart felállítani. — Ennek azonban a municipium erősen ellene szegült. „Mit akar ez az idegen itt, a ki a nyelvünket sem érti? Hát akkor az a szegény néger, zsidó, tót, chinai meg a milliomos fia, vagy a született amerikai, nem járhatnának együtt az iskolába, pedig nekünk az kell, hogy egyik ember olyan legyen, mint a másik, akár fekete vagy sárga, akár fehér legyen a színe.”

Magában New-Yorkban 30 különféle vallásfelekezet van. — New-Yorkban 130, Brooklynban 138, a most New-Yorkhoz csatolt falukban összesen 82 templom van, tehát a 3½ millió lakosu „greater New-Yorkban” 350 templom.

Ennyi házban csak imádkozhatják az „Istent”. — És merem mondani, hogy hiába szórnak annyi átkot az amerikaiak fejére, — hiába nevezik őket szélhámosoknak, humbugistáknak, schwindlereknek, annyi farizeus nincs köztük, mint közöttünk. Ott

hamar kitűnik, kinek van esze, tudománya, tanultsága. — A felvilágosodás, az eszme vezeti az embereket. Tezla Miklós, a világhírű elektrotechnikus, a ki Budapesten végezte iskoláit — bár Montenegróban született — soha sem nyerte volna el a „Hungarian Wizard” (magyar bűvölő) nevet, ha itthon marad, mert itt csak ismeretlen nagyságok uralkodnak, a kik a „Zopf”-rendszer háta megébujva élnek és uralkodnak. — Hiszen a vallásosságban sem haladunk. Egyik rész holt nyelven hirdeti az Isten ígét, a másik régi tradíciókhoz köti a vallásosságot. — Semminemű modern dolgot nem viszünk be, különben komoly és monoton predikációnkba. Elfelejtjük, hogy a XIX-ik század utolsó éveiben élünk, midőn már nem elegendő, hogy csak a tudatlan népet csaljuk a templomba, hanem meg kell mutatnunk, hogy predikációink oly érdekesek, hogy mindenki örömmel megy az „Isten” házába, és ott csak jót hallva, tanulva, csak jót cselekedhessék. — Ebben a tekintetben sokat tanulhatunk Amerikától.

Yankee.

Érdek és elvhűség.

— Reflexiók. —

Azt hiszem, nem szükséges e helyen részletebben ismertetnem azt a mind jobban kellemet-

Dal.

*Megátkozom a nagy erdő mindenét:
Szép virágit, fáját, lombját, levelét;
Megátkozok minden bokrot, csalitot,
Hol engem a
Kis csalogány szerelemre tanított.*

*„Egyet szeress, de azt szeresd igazán!”
Igy tanított engemet a csalogány;
Megfogadtam tanítását: szerettem.....
Hej de mit ér
Ha az az egy, kit szeretek — hűtelen.*

Papp János.

Betyár virtus.

Irta: Kupcsay Felix.

„Sokan, nagyon sokan gyűltek össze a tárgyaló teremben. Nem is terem volt különben az, hanem inkább egy tágas nagy szoba, komor, sötét falak-

kal, két nagy ablakkal, a melyeken át a fogház tiszta udvarára tekinthetett le az ember. — A türelmetlen hallgatóság szinte felfrissült, mikor végre valahára elővezették a vádlottat, kit aztán egy fapadra leültettek a pandurok épen szembe a panaszsóssal: Zsubor Petővel.

— Mi a neved? — kérdezte a bíró tőle.

— Mintha nem is tudná?! hát Geréb Gyurka a böcsületes nevem. Mán százszor is eldaráltam ép' ezön a helyön.

— Hát azt tudja-e, hogy mivel van vádolva? — kérdezte a bíró tovább.

— Dehogyan tudom. Hogy is tudnám. Nem végeztem én kollegiumot. — Csak ide ráncigálják, torkon, fülön ragadják a böcsületes embört s elveszik az erényemet, mög a tisztos nevet. Pedig hát ez az egyetlen kincsem, a mit nem kellett összekuporgatnom....

— Tehát már előre is tagad mindent!

— Ta-gad, tagad! Először halljam, hogy mit köll tagadni? s csak az után.

lenné való ügyet, a mely a „*Kolozsvári Egyetemi Lapok*“ 8-ik számában megjelent cikkem révén csekélységem és *Mohácsy* János ur, a debreceni jogakadémia nagy tevékenységű polgára közt fölmerült. Azok, a kik a jelen soraimat olvassák, bizonyára forgatni szokták néha a budapesti „*Egyetemi Lapokat*“ is, s így a dolog ismertetésére felesleges a szót szaporitanom. Nem akarom ezt, már pusztá emberbaráti jóindulatból sem; minek is csepegtessek még több ürmöt is az én tisztelt *Mohácsy* kollegám poharába, mikor a nélkül is elég sok kellemes percet szerezhetett neki a Debreceni Főiskolai Lapok 10-ik száma s az ennek révén napfényre került saját külön szabadalmazott *elvhűsége*.

Hanem igenis, foglalkozni kívánok magának az esetnek lényegével; mert az egész épületes incidens nagyon könnyen precedens gyanánt szolgálhat arra nézve, hogy miként lehet az egymásnak ellent mondó érdeket és az elvhűséget akár törlik, akár szakad: összeboronálni. Azt hiszem, hogy ez állapotokkal való foglalkozásra, mint a dologban a legközvetlenebbül érdekelt fél, — még a *Mohácsy* ur véleménye szerint is, — fel vagyok jogosítva.

Mi lehetett az a motivum, a mely az én megtévedt kollegámat arra a tragikomikussá vált lépésére indította, melynélfogva az arra egyáltalán rá

nem szolgáltat budapesti központ felé kenetteljes dicsőítő éneket zengedezzen meggyőződése ellenére, — ha ugyan *meggyőződésről* nála a történetek után szó lehet — mialatt az én engedetlen hátamon a port derekasan elverte?! Véleményem szerint — *az érdek*.

És mihez lett hűtelen a kollega, mikor irgalom nélkül ledorongolta azt, a ki, — mint a váratlanul közzétett cikkéből kisül, — vele ugyanazon tárgyról, ugyanazokat a nézeteket vallja; és ilyen módon, nagyot fordítva a köpenyegén, egészen más hangon kezd szólni, csak azért, hogy ily nemes fellépésével egy csapásra meghódítsa a központ szívét?! Bizony, nem máshoz lett hűtelen a kolléga ur a jelen esetben, mint az *elveihez*.

Nem lehet máskép, mint hogy M. urnak erősen érdekében áll a budapestieknek hizelegni és a szegény otthoniakkal legmagasabb neheztelését éreztetni. De hát szabad lett volna-e a hiu érdekért feláldozni az elveket? Nem akarom itt azt a bizonyos kaméleont emlegetni, de annyi tény, hogy a szerkesztőség fondorkodó asztalfiókjából oly nagy hirtelenséggel kipattant titok a legtávolabbról sem járult hozzá a *Mohácsy* ur „ifj. Zsoldos Benő ur által megingatott józan gondolkozásmódja reputációjának“ megszilárdításához.

Ugy eshetett a dolog, hogy az én kollegám egy

A bíró felszólítására előállott Zsubor Pető s szép lassan, nem válogatva a kifejezésekben, előadta, hogy Geréb Gyurka tőle ezelőtt 8 héttel hat zsák tiszta, finum rozsot vett, hogy ő maga saját taligáján elhordta azt a Geréb Gyuri hombárába s akkor azt az ígéretet vette tőle, hogy annak árát majd kifizeti, ha megviradt más nap, harmadnap.

— De hiszen azóta mind csak virad, — folytatta Zsubor mérgesen — s mikor aztán fenyegetésre vettem a dolgot, azt válaszolta nekem: „No ha kiednek nem elég az én ígéretem, akkor csak várjon addig, a mig elhantolják. Majd megadom az unokáinak! — — — Igaz, embőr lélek nem látta, mikor én azt a takarmány gabonát hozzá átvittem s nem hallotta az alkuvást, az ígéretet más, mint az Isten. De a szentháromság tanuskodjanak a jussom mellett!!! — —

— Ez nem elég! En is megesküszöm, hogy lódit kied, hogy hazudik! Az a rozs mindig az enyém volt, én vetettem, én arattam. Soh' se szorultam idegenre. Csak bosszús reám, mert a Zsuzsa

leányom nem akart a kendék rabló familiájába házasodni s így akar most csorbát ütni tisztességünkön.

Egy pillanatra maga a bíró sem tudta, hogy kinek van most igaza kettőjük közül? Könnyű ítélni, mikor legalább a panaszos jóhirben álló ember, de mikor mind a kettőről tudta az egész vidék, hogy egyik nagyobb gazember mint a másik. Versenyeznek egymással a latorságban, betyárságban. Nem lehet ezeknek még egy szavában is hinni.

— Hallja, Geréb! tehát meg is mer maga esküdni arra, a mit az elébb mondott? Mind, jogosan a magáé az a rozs, a mit a hombárban őriz?

— Másét nem is őrizném kedves királyi bíró úr! — vágott közbe Geréb. — Biz' az mind az enyim utolsó szemig. Isten engöm úgy segéljen! —

Aztán előhozták a feszületet, meggyuj ottak két gyertyát mellette s búségesen, minden szóhiba nélkül eldarálta Geréb Gyuri az esküformát s a végén hozzá tette: — görbe legyen minden ivadé-

és más ügyes-bajos dolgok mián megneheztelni méltóztatott Debrecenre, a *kis* Debrecenre ő, a *nagy* Mohácsy. Még a békés időkben a D. F. L.-at szerencsételtette volna egy csókkal, a melyet azonban mind hiába ajánlgatott az „Egyetemi Lapok figyelmebe”, az ármányos redaktor csak nem akarta szárnyára bocsátani a dolgozatot. Szerenczét ekkoron M. ur, nagy neheztelésében s e közben jöve arra a megmentő gondolatra, hogy talán jó lenne hozzácsapni a hatalmas központhoz s annak a védő szárnyai alá huzódni. Ugyde akkor tanácsos lesz, — gondolá, — egy kicsit a kedvét is keresni a boldog budapestieknek. Belehajította tehát ez okból a horgát a zavarosba és szerencséjére k. horgásza onnan az én szerencsétlen nyílt leveletem. Nosza tehát, nem is maradt ő vesztég, hanem jókat ütött az áldozaton, a mely ütésekhez ugyan nekem épen akkor nem volt valami különös jó étvágyam, de a központnak annál jobban eshettek. M. ur pedig nem is akart egyebet.

Hogy aztán mi történt, — méltóztatnak tudni. Világosság elé került ez az ominózus cikk, melynek létezését talán már maga a szerzője is kétségbe vonta; s ez épületes elmefuttatás közzétételével s magának az esetnek kommentálásával, e lapok igen tisztelt szerkesztősége, megadta nekem az elégtételt M. urnak azon lekötelező szivességéért, a melylyel

kegyes volt engemet a nyilvánosság előtt meghurcolni. Nem történt semmi egyéb, csak az, hogy napnál fényesebben bebizonyosodott, miszerint a debreceni jogakadémia egy polgára, a ki az Egyetemi Lapokban velem szemben, mint a debreceni ifjuság véleményének képviselője tolta fel magát: érdekeinek tüzzel-vassal való keresztülvihetése okából egyszerűen sarokba dobta az elveit.

Elégge elszomorító az eset s csak szánakozni lehet azon, a ki elkövette. Nem ismerem, nem is láttam soha Mohácsy urat, a hírét sem hallottam egész a legujabb időkig, s így érthető, hogy személyes rokon- avagy ellenszenv nem is foroghat fenn közöttünk; de szánakozom az esete felett, melyben az érdekei és elvei közt keletkezett konfliktust a legszerencsétlenebbül intézte el. Nézzük csak, hogyan vetett ő véget annak a szorongató dilemmának, a melybe keveredett. Ha az elveihez ragaszkodik: abban az esetben a központ előtt végkép eljátszotta kis játékát és hiába fog esenkedni az Egyetemi kör ölelő karjai után; ha pedig a központ kegyét és boldogító jóindulatát biztosítani akarja a maga számára: le kell mondani addigi elveiről, tanácsos lesz ezután a meggyőződésével homlok- egyenest ellenkező nézeteket hirdetni s bókólnia a nagyobbaknak, hogy hosszú életű legyen e földön. És ő habozás nélkül az utóbbi módozatot válasz-

kom, ha csak egy csipetnyit is eltirúlt a nyelvem az igazság mellől!

Mikor aztán bizonyítékok hiányában fölmentették, oda szólt Zsubor Petőnek:

— Lásza! mégis csak az igazság ódalán vagy a törvény és az Isten; — hanem azért a mikor az utcára kiértek, még sem állotta meg, hogy hozzá ne menjen s ne szorítson kezét vele:

— Peti! — sugta a fülébe s körülnézett, nehogy valaki meghallja — azért mégis csak neked van igazad. Itt vannak nesze a bankók, a mivel tartozom. Tedd el. Ne lássa senki. Ismét pajtások leszünk ugy-e?

— De hát akkor miért esküdtél hamisan?

Ez a! tudod miért? — csak meg akartam neked mutatni, hogy egy Geréb Gyuri mindig van olyan betyár, mint Zsubor Pető uram!

— Majd kitudódik — válaszolta Zsubor — s keményen csapta be maga után a nagy vasszegekkel kivert kaput.

Pillanatnyi fényképek az életből.

Irta: Sipos Béla.

A jégkirály.

Harsog a katonazene, messze szórják fényőket a villamos ivlámpák, csengő kacaj hallszik jobbra balra, jókedvtől hangos az egész jégpálya. Kipirult arcú hölgyek, mézes-mázos szavu lovagok suhannak a tükör sima jégen jobbra balra, egyik pár a villamos lámpák fényét keresi, hogy divatos toilletjét mentől többen bámulhassák, másik a homályba igyekszik, nem kíván tanukat az édes társalgás, az epedő sóhajokhoz. Harsogó kacaj követi egy-egy dilettáns korcsolyázó sűrű bukdácsolását, s hatalmas *éljen* jutalmazza a virtuozt, ki szebbnél szebb mutatvánnyal mulattatja hálás közönségét. Egy kékszemű bakfis nagyokat kacag a hevesen udvarló hadnagy ur élcein, boldogan suhan tova, mert van ez éjjelre miről álmodozni; amott meg

totta, és — a lelke rajta! — eldobta magától az eddigi elveket és hajóját ellenkező irányba terelte, még álmában se gondolva arra, hogy a szerkesztőségi fiók hiven őrzi elveinek produktumát és hogy valamikor előtárja azt, félelmetes vádló gyanánt, hogy szemébe vágja szerzőjének az elvekhez való hűtelenségét s a napraforgó meg a szélkakas — természetet.

Sulyos a vád és nyomasztó, de megérdemelte az, a kit utólért. A ki, bár mi téren is, vezérszerepet óhajt játszani, mint például Mohácsy úr is az ifjúsági élet terén, az mindennek előtt vessen számot önmagával, vizsgálja meg szigorúan az egyéniségét, hogy nem fognak-e abban majd kivetni valót találni, a mi veszélyeztetheti esetleges jóhiszemű és jószándékú törekvéseit. S aztán igen jól kell tudnia azt is, hogy a mit ő a legjobbnak tart, mások szerint ugyanaz lehet rossz is és hogy emberi mivoltunknál fogva nem vagyunk csalatkozhatatlanok. A ki a nyilvánosság előtt szerepel, annak edzeni kell a hátát a történhető barátságos megsimogatásra is, hogy aztán ne essék neki olyan yira zokon, ha egyszer csak jobbfelől is ütik, meg balfelől is. A vezérszerepnek nem mindig bábérkoszorú a jutalma.

De éber figyelemmel kell vigyázni arra is, hogy mit szalajt ki a pennáján. A szavak elrepül-

nek, de megmarad az írás, hiszen exempla docent... A szilárd következetesség legyen irányadója az elvek hirdetésében; a kétszerkettő nem lehet az egyik pillanatban négy, a másokban öt, hat, avagy tíz — A nyilvánosság Argus szemei kikutatják a rejtett hibákat is, az illető pedig váltig sohajtozhatja a horátiusi tant: „beatus ille, qui procul negotiis.“

Elvégre, tanuljunk már az iskola falai közt is hűséget kinyilvánított elveinkhez, ragaszkodást meggyőződéseinkhez, eszünkbe tartván, hogy emberek vagyunk és nem denevérek.

Bátorkodom Mohácsy urnak ugyanazt a lelke kére kötni, a mivel ő tisztelt meg engemet az „Egyetemi Lapok“-ban: „még nagyobb örömünkre szolgálna, ha működését menten abba is hagyná.“ Ne legyen hátramosztó azon a téren, a melyen mozogni a történetek után teljesen illetéktelen.

Megjegyzem, hogy jelen soraim nem válasz gyanánt akarnak szolgálni M. kollegámnak az „Egyetemi Lapok“-ban ragyogó ismeretes dicsőhymuszára, mert az erre megtett észrevételeim a „Kolozsvári Egyetemi Lapok“-ban fognak megjelenni, tehát azon a helyen, a hol a dolgok jelen alakulásának magvát képező cikkem napvilágot látott. Terjedelmesebb válasza méltattam kihozását, pedig mindenneknél ékebben megfelelt arra a Debreceni Főiskolai Lap-ok szerkesztősége, illetve

egy nyurga jogász nagy páthosszal magyarázza diák öcsésének a körözés mélységes titkait, aztán egymásután vagy tíz hármast ír le korcsolyájával a jégre s jót nevet, midőn öcsese a merész dologra vállalkozva, szerencsésen hanyatt esik. Szóval élénkség, élet van a jégen mindenütt és meglátszik, hogy ma van az a nagy jégünnepély, melyet a város összes lapjai s a falakra ragasztott nagy veres plakátok hetek óta hirdetnek.

A katonazene valami kedves melódiájú valzert kezd játszani, a párok öntudatlan állnak össze s lejtének hosszában a sima jegen. Folyik a tánc kintartóan, mikor egyszerre elhal a zene, hogy pár pillanat múlva újra rákezdjen egy hatalmas indulóra.

Kezdődik a jégünnep!

A pavillon mögül egymás után vonulnak elő a párok. Pompás jelmezek, csodára méltó alakok. Erdei manók, jegesmedvék, óriások, törpék, tündérek, sárkányok, deli leventék, ősz bajnokok, rózsás arcu hölgyek egymás után suhannak el, közrefogva

egy hatalmas szánban ülő, ideális szépségű férfi alakot.

Felzudul az éljen, hatványozott erővel szóll a zene, a szánban ülő férfi pedig büszkén tekint jobbra-balra, érzi, hogy ő az ünnepelés központja, ő reá van szegezve ezer meg ezer szem.

— Valódi király, valódi jégkirály, hangzik mindenünnen.

— Besztercei Lacinak ma megint jó napja van suttog egyik másik.

— Gyönyörű, mintaképe a férfinak! Mikor leszel te ilyen, mondja egy csodálkozó mama gimnazista fiának?

A menet megkerüli a jégdályát, kísérve óriás tömegtől, zenétől, éljenriadaltól. De egyszerre csak elhal a zene, félbeszakad az éljen, meg áll az egész menet. Négy egyenruhás uri ember lép a jégkirály szánja elé, az egyik meg fogja az ünnepelt férfi karját, simpliciter kilóditja a szánból, a másik három uri ember, vulgó rendőr, közrefogja s viszi odább. A tiltakozó jégkirálynak kemény hangon magya-

az ő révén maga Mohácsy úr! Ej, ej, kedves kollega, valija meg, hogy ha e lap érdemes szerkesztője annak idejében közölte volna azt az átkozott cikket, a mely már veszni indulván, szerzőjének okozta vesztét: ugyebár mi most bizvást kezet foghatnánk egymással az Egyetemi kör állapotainak mérlegelésében, kollega úr elkeseredett ellensége lenne most a központnak s az én szegény fejem is megmenekedhetett volna az irgalmatlan agyonbunkózástól.

De hát az az érdek, meg az az elvhűség!

A ki másnak vermet ás, maga esik bele. Mohácsy urnak az Egyetemi Lapok 11-ik számában s a Debreceni Főiskolai Lapok 10-ik számában megjelent nagy művei meglehetősen erőteljes dokumentumok erre nézve..... Ifj. Zsoldos Benő.

A gyenge szerkezetű óriás.¹

— Bagaméry Károly 4. th. ur kegyes figyelmébe. —

¹ Laptársunk a theologiai „Közlöny“ foglalkozván a D. F. L.-ban megjelent „Tulzások“ című cikkemmel, a szerkesztői megjegyzésben a tücsök csiripeléshez hasonlatos gyenge kis gerjedezéssel kezdi fumigálni a D. F. L.-at, rá sózván az ítéletet: „szegény, szegény lap“ kijelentése által. Hogy ez elbizakodott s a Közlöny nagy-szerűségével, óriási magaslapon állásával pöffeszkedő kijelentését a főtiszteletű szerkesztő urnak komolyan

vegyük: ahhoz részünkről tulságos jóakarát és megbocsátó elnézés volna szükséges. De ezt érdemtelensékre s az önnön dicsőségükben felfuvalkodva sütkérező ifju óriásokra nincs kedvünk pazarolni, csak azt ajánljuk imbolygó figyelmébe a szerk. urnak, hogy máskor jobban igazgassa helyre ítélkezőképességének meghibbant mérlegét, s emlékeztvén arra, hogy ő csupa véletlen szerencséből, vagy ha tetszik szerencsétlenségből annak az Irodalmi Társulatnak elnöke, tehát legfőbb tisztviselője, mely a D. F. L.-at is kiadja: ne gáncsolja azt a lapot, melylyel való solidaritását s benső összeköttetését november hóban egy zajos közgyűlés nyílt színe előtt nemes fellángolással elismerte. Im' a „Tulzások“ cikkem alá épen e miatt irtam ki nevemet, hogy a Magyar Irod. Társulat elnöke ne jusson abba a kinos helyzetbe, hogy mint a Közlöny szerkesztője az egész D. F. L. ellen legyen kénytelen ágálni, hanem velem elvégezvén esetleges vitatkozását, mindkét lap sértetlen méltósága megmaradjon. Én munkáltam is ezt, mert a Közlönyt említett cikkemben sehohsem bántottam, holott pedig erre talán jogom lett volna, mert a Közlönyben az első cikk csak betűjegy alatt jelent meg, tehát szerzőjét nem tudhattam. De ennek dacára is, fenti kijelentésemhez tartottam magamat. S óh szörnyű sors, Juhász ur, a dupla hivatalnok-beleugrott hanyatthomlok a gödörbe, melyet szépen kikerülhetett volna. Vérszomjas lihegéssel bunkózná agyon a D. F. L.-at, de hát nem addig van ám a' t. polgártárs! Mert lássa vita bezárási kijelentését acceptálva, bucsuzól üdvkívánatunkat mi is kijelentjük: „Az akad polgár szájába illő“ s nem „durva“ beszédű szerkesztő ur sokáig éljen a Közlöny dicséretére, dicsőségére — a gödörben! Szerk.

rázza aztán a biztos, hogy éljünk bár a legmodernebb korban is, mégsem türhetjük el, hogy egy közpénztári sikkasztó, jégkirályként ünnepeltesse magát.

A jubiláns.

..... Azt a férfit, ki életét a hazának, a közügynek szentelte, ki világító fáklyánk, vezérszavunk a sötét éjszakában, kinek nevét áldva, imájokba foglalva emlegetik árvák és özvegyek.....

Igy dikiózik egy fekete frakkos ur a nagyságos Kerekes Balázs ur jubileuma alkalmából rendezett banketten. Kerekes Balázs ur ragyogó arccal hallgatja, szívét édes öröm, boldog elégedettség járja át. Elérte hát azt, a miért egész életében küzdött, a zajos ünnepeltetés percét, mely a hitvány jellemű emberek vágyának netovábbja. De mintha az örömtől ragyogó arc elkomorodna abban a pillanatban, mikor a szónokló uri ember azt hirdeti, hogy

Kerekes Balázs nevét az özvegyek és árvák áldva, imájokba foglalva emlegetik.

Talán az áldástkérő özvegyek sorából megjelent lelki szemei előtt egy, a ki legédesebb örömeit is megszokta zavarni? Talán most is ott áll előtte az a sötét alak, a ki szomorú, kisírt szemeit mereven szegzi reá és siri hangon kiáltja felé: „Gazember vagy!“ Gazember vagy és ünnepelteted magadat! Nem emlékszel arra a szerencsétlen emberre, kit tönkre tettél hazug vallomásaiddal, kinek, hogy magad kimenekülj a gyalázat hinárból, előbb elvetted becsületét s aztán kacagva kergetted a halálba? Nem emlékszel arra a kétségbeesetten könyörgő nőre, siró gyermekekre, kik térden állva kértek egykor, nem emlékszel arra a nyomorra, melyet okoztál, melyért téged büntet meg az ég?!

Kerekes Balázs ur homlokáról, e kinos visszamlékezésre hideg verejték kezd hullani, de csak pár pillanatig, mert mikor a szónok addig jutott, hogy ezt a nagy hazafit, nemes szívű emberbarátot,

Honnan e cím? — kérdezheti minden tudni vágyó lélek. Megmondom. Fent jelzett Bagaméry Károly ur a Közlönyben duplikázván a D. F. L. valamelyik mult számában megjelent „Tulzások” című cikkemre, mely a specificatióval foglalkozik, jónak látta világirodalmi ismereteinek kopott tárházából előráncigálni a legpenészesebb madzagot, melylyel gondolta, hogy engem majd, csupa keresztényi „szeretetből” megfojtogat. Egy példát hozott föl mesélési mániájában a manchai lovagról, ki a szélmalmok ellen irtó háborút indított, de hát a lovag paripája gyengébb szerkezetű óriások legyőzésére sem volt alkalmas. Aztán az életben előforduló „analog esetekre” hivatkozván, elmondja rólam, hogy én is hadjáratot indítottam a D. F. L.-ban „js” jegyű kollegája s ő ellene. Világos tehát, hogy manchai lovagnak engem tart, paripának a D. F. Lapokat „gyanusítja”, csak arra nem kegyeskedik vehemens példaközlési váltólázában felelni, hát a „szélmalmok s a gyenge szerkezetű óriások” e magasságos szülemények kicsodák is voltaképen? Majd megmondom én. Önök tisztelt „js” és B. K. ur! Én az önök cikkeket legyezgettem, a Közlönyt nem bántottam. Megtettek manchai lovagnak, kinyomatták a lapjokban, s én most tiltakozom az elnevezés, a példa ellen, mert az tulságosan illetlen. De ha én önöket szélmalmoknak s gyenge szerke-

zetű óriásoknak nevezem, egy szemernyi joguk sincs feleselni. B. K. ur agyában szülemlett meg az idea, övé a feltalálás joga. De hát az első szülemény rendszerint tökéletlen szokott lenni, én hát csupa jóindulatból kiegészítem s ön még köszönettel és hálával tartozik, mert a tökéletesített találmány minden hasznát élvezheti, ugyanis részt nem kérek belőle.

No hát „szélmalom!” rajta forogj, nézzük hogy járod az ördögök táncát, „gyenge szerkezetű óriás!” nosza lépj a porondra, nézzük hány árulkodó lyuk leledzik rozsdás páncélodon?

Numeró 1-el (js ur) már végeztünk, numeró 2 (B. K. ur) hamvaiból phönixként feltámadván, ismét döngicséli specificáció ellenes rythmusait. A nyugovó bajtárs emlékének olaját akarván szentelni védelembe veszi őt. Nagy kár! Az önnön reputációját kisebbiti csupán egy csipetnyivel, mert elhullott bajtársa iránti érzelme a végletekig csap üres hősiességében. Tévesen magyarázza védőbeszédében bajtársa fejfájára irt sirversemet, azt mondja, hogy én „gyanusítottam” gyenge szerkezetű óriás társát. Ime idézem ennek cáfolatául az immár nyugovó numeró 1. ifju hős legjellegzetesebb szavait: „*Illő-e, szabad-e olyan embert felereszteni a kathedrába, a ki tulajdonkép nem is az Atya dölga körül forgolódik?*” Hogy itt a nyugovó hős nem

a közügyek lankadatlan bajnokát az Isten sokáig éltesse, mosolyogva veszi fel a karcsu pezsgős poharat s derült arccal üríti fenékig.

A gentleman.

Elegans úri ember halad a corsón, kihívólag nézeget jobbra-balra. A merész tekintet rettenthetlen párbajhóst árul el, ki egy szóért, egy megjegyzésért kész élethalálharcot vívni (bandázssal vagy a nélkül). Siet a clubba, mert egy bonyolult lovagias ügy elintézésénél nagy szükség van reá, hisz ő egy mozgó párbaj-codex, csálhatatlan tekintély, kifogástalan jellemű uri ember. Impertinensül mosolyog szembe jövő ismerőseire, a hölgyeket oly bizalmasan köszönti, mintha mindegyiknek legalább is titkára volna.

Az utcasarkon egyszerre megállítja egy sápadt arcú, kiéhezett rongyos ember.

— Nagyságos uram! Engedjen meg, hogy

megszólítom, hogy háborgatom... de a szegénység.....

— No mi kell, mit akarsz atyafi?

— Nagyságos uramnak egy kis tartozása van nállam még abból az időből, mikor velem dolgoztatt, mikor még nem sujtott le a balsors. Akkor nem volt reá szükségem, de most, mikor az a csekély tiz forint egy éhező családot ragad ki a nyomorból, egyetlen reményem!

— Szemtelen! Először jegyezd meg, hogy méltóságos úr vagyok, nem pedig nagyságos, másodszor tudd meg, hogy ilyen rongy adósságom nem volt soha! Tudod?

— Nagyságos uram?!

— Takarodj, mert bevitetlek azzal a sarkon álló rendőrrel!

Ezzel bebállagott a clubba s eldöntötte a hosszas vitát okozó becsületbeli ügyet.

a jogászokra céloz, hogy nem merő „sovinisza” kenyér irigységnek kaján ördöge sugalmazta a fenti szavakat: csak az elvakult profán lélek tagadhatja, s hogy az ilyen férfiúra teljesen ráillik az általam alkalmazott „ajánlom meg ne próbálja” kifejezés, azt újra, minden lelkifurdalás s „gyanusítás” nélkül merem hangsúlyozni. Sajnos, hogy a még élő numeró 2. gyenge szerkezetű óriás is igazat ad annak a másíknak, mert ezzel ő is elárul egy nagy lyukat a páncélján, mely hogy nem hősi küzdelemben kapott, bizonyos. Belülről marta ki a rozsdá, s mi tagadás, megmondom nyíltan: a *lélek* rozsdája.

Végtelen sajnálom önt numeró 2. gyenge szerkezetű óriás, mert kénytelen vagyok egy kissé érzékenyen megbolygatni. Mért emlegeti az isten szerelméért „kesergő muzsámat?” Mért kívánja hogy ismét „homlokon csókoljon?” Lássá ez nem tartozik ide. Én önnek prózában feleltem s ön azzal akar sujtani, hogy figyelmeztet: így elrontom verseim esetleges sikerét. Hallja hát válaszem! Eltalálta, muzsám csakugyan kesereg, de csak azért, mert fáj neki az emlékezet. Hogy mi ez emlékezet, ön tán jobban tudja, mint én. Hajdanában kegyes volt ön, mint mű szavaló, muzsám szerzeményeit diszes publikum nyílt színe előtt alaposan kiforgatni eredeti soraikból, kegyes volt ön nekem, mint szerzőnek néhány kellemes percet nyújtani — vergődésével. No de lehet, ezt is csak heccből téteményezte, az általam már említett „önlesilányítási elmélet és önnön aláírással szentesített szegénységi bizonyítvány” alapján.

Megjegyzem, ezt nem mondtam volna el, de ön munkatérájlási censzászerepével kényszerítette erre.

Panaszkodik B. K. úr — Eötvösnek egy magas röptű mondását idézetül lerángatva véleményének gőzölgő sárgaföldjére, — hogy önmagamnak ellent mondok, mert nem merek szemközt nézni a „dologgal” s bizonyítja ezt azzal, hogy elvi álláspontját elismertem s mégsem adtam neki igazat.

Nagyon sokat képzel magának B. K. úr, mert azzal, hogy a „js” kuncgó s alamizsnáért szerénytelenkedő cikkével szemben elismertem fölényét és elvi álláspontját, nem mondtam, hogy az az elvi álláspont egyúttal *igaz* is. Nem, ennyi babér sok lenne egyszerre B. K. úrnak, nem jutunk ám mindjár a mennyországba, mert az a nagyon féltett elvi álláspont lehet ám megjelölve ragacos, sáros talapzaton is, a mint hogy úgy is van. A nagy rebelis, az „idő vasfogának” emésztő hatalmára hivat-

kozó specificációellenes demagóg declamálhat tele torokkal egész a rekedésig, ha az erkölcsi alap, melyre támaszkodik, nem tiszta, ha ruhájára jellemző sárfoltokat csapkodott föl az olcsó apostoloskodás ravasz ál-erénye.

Bizonyit is B. K. úr rettenetesen. Azt mondja, én „fanyarságnak” bélyegezem, mit magam is elismerek. Hiába, nem tud distingválni, a mit én elismerek, azt hiszi, ő is azt mondotta. Ime azt mondja ő, hogy történik pedig a nem theologusok legációba járása „kényszerűségből, hogy az egyházak ünnepkövet nélkül ne maradjanak.” Én pedig azt mondom rá feleletül: „Bizonyára, ha a theologusok száma a legációk számával arányban volna, jogásznak épen nem jutna, vagy csak alig egy-két legatió.”

S a két állítás az ő kiköszörült ítélőképessége szerint egy és ugyanaz s még pajzánkodik is diadaltól reszkető mámorában, hogy míg az övét fanyarságnak titulálom, a magamét nectárnak gondolom. — Tegye csak különböztető képességének csorba borotváját még egyszer a köszöriükre t. B. K. úr, s akkor tán szét tudja metszeni a hályogot, mely szemén megvastagodva ülepszik s meg fogja látni, hogy fenti soraim csak a maga „kényszerűséget” emlegető kedveskedését akarták méltatni, mintegy azt mondván: Mit panaszkodtok, mit hányjátok föl a jogászoknak legatióba járásukat, ha egyszer a változott sors miatt képtelenek vagytok a legatiók betöltésére? Végeredményben szükségből van ugyan létesítve a jogász legatió, de e szót a legjobb értelmében kell használnunk, nem úgy, mint B. K. úr, ki kegyelemkenyeret ért alatta s még ő áll az erdő felől, a helyett, hogy szerényen meghúzódnék a más törvényes joga elismerésének határán belől.

S még ő emleget nálam rendszerhiányt, mikor cikke legközepén ismét belekapkod a „js”-re mondott szavaimba: „Hogy merészkedik még célzással is a jogászok legatióba járása ellen disputálni?” — E mondásomon azzal akarja a port elverni, hogy a mythológiával frissítvén föl elsekélyesedett képzeletét, az Aeolus barlangjából előtörő szelekre céloz. Dehát a példa ismét sántít, mert hogy eme sorokat jogos erővel használtam, a fentebb idézett „js”-i igék (illő e, szabad-e stb) élénken dokumentálják.

Tehát az ütést rosszul védte ki gyenge szerkezetű óriás úr! — Egygyel több lyuk van a rozzant páncélján.

Különben önnek kenyere (bár száraz) a fogalomzavarban való szinylődés s a körmönfont félremagyarázás. Multkori cikkében irt ön ama positiv tudomásáról, hogy nagyobb gyülekezet oly egyént óhajtott követnek, ki kisebb egyházban sem állotta meg helyét. Én erre azt mondtam: „Megtörténhetik, de ez csak egyes eset s általánosságban nem fogadható el alapul.“ Ez nagyon természetes és érthető, csak az ön rövidlátása nincs abban a szerencsében, hogy tiszta képet nyerjen. Ön skrupulózus, képzelődő s mert a nagyító pápaszemet elfelejtette feltenni gyenge idegszálakkal megvert szemre, úgy magyarázza pusztá szemmel való nézése nyomán soraimat, hogy szerintem meg kell várni, míg beír az egyház, hogy csak „theologust fogad.“ Óh dehogy! Nagyon messze csatangolt ön bolygó kedvében, mert én csak annyit akartam mondani, az az egy eset nem elegendő ok az általános ítélkezésre, vagyis az az egy rosszul sikerült specifikálási eset egyáltalában nem ok a specifikáció egész intézményének megszüntetésére. Méltóztatik most már tisztábban látni? Azon kételyére nézve pedig, hogy ön talán ezen *egy okkal* szegényeskednék csupán a specifikáció ellenében, legyen megnyugodva. Elismerem, hogy több is van még önnek reservában s még azt is elismerem, hogy a semmi és valamicske közötti határon csökönyösen az előbbihez szit valamennyi.

De ime ujlag figyelmeztetnem kell, hogy csak kutyafuttában láttamozta mondásaimat. Azt mondja ugyanis, hogy én elismerem, ha „készpénz“ gyanánt vesszük indokait, nekünk is az ön igazságáról kell meggyőződünk; s im eme kijelentésem dacára sem veszem csoportosított indokait készpénz gyanánt. De nem ám! Azt elfelejtette idézni B. K. ur, hogy a „készpénz“ kifejezés után a „látszat csalékony-ságáról“ is tettem említést és sajnos, ő nála az utóbbi vált be tökéletesen. Tehát én nem jutottam „helytelen conclusióra“ sőt a legszigorubban következetes voltam kijelentésemhez, a mennyiben nem a pusztá betű, hanem annak leple alatt meglehetősen ügyesen lappangó valódi értelem szerint alkotam meg véleményemet cikkére vonatkozólag, bármint is „nem tehet“ róla B. K. ur.

Ezek után bemutatja B. K. ur, hogy milyen ügyesen tudja elcsavarni a saját mondását, az igazság látszatával. Mult cikkében azt mondotta ugyanis fő erkölcsi következményül, hogy a specifikáció miatt a theologus elesvén a nagyobb legációtól,

tudatlan és műveletlen marad. Én ezt természetesen a legerősebben megtámadtam, mint az elvakultságban meggondolatlanul kiszalajtott mondást s most ő helyreigazítja a multkori görbeségét; ébredező sértődött önérzettel és hatalmas szónoki lendülettel az álszenteskedőkre tolja az apasági vádat.

Ezt tartozom is elhinni, mert csak örvendenem kell azon, hogy valaki határozottan kijelenti, hogy nem tartja magát „tudatlannak és műveletlennek“. De viszont sajnálkozásom sem enyészik el a miatt, hogy ily kényes kijelentésnél mért kell először képletekben beszélni, s mért kell ily „farizeusi“ gáncsigéket annak a rovására írni föl, mihez tulajdonkép semmi köze. Mert hogy amaz álszenteskedők a specificatióval kapcsolatban mondják ki a theologusok tudatlanságát és műveletlenségét, hihetetlen. Ha pedig általánosságban mondják ki s bárki más is az okot firtatva, a specificatióban találja meg a tudatlanság alapját, csakugyan szánamezomraméltó atyafi lesz. Két nagy egyház esetleg elesik, megmarad tizenkettő, vagy annyi a mennyi, s a tapasztalás s az épülés nincs a nagy ekklesiához kötve, sőt sok helyen a nagyobb egyházakban, hol készpénz fizetést kap a legatus, még annyit sem tapasztal, mint kisebb egyházakban. Hogy pedig a „lelkipásztori gondviselést“ jobban megtanulja oly egyházban, mely egy másiknál 5—10 frttal többet ad, s megtanulja a követségi 3 nap alatt, ez aztán „halvaszületett állítás.“

Ezen indok felhozása helyett t. B. K. ur jobb lett volna nyílt szívvvel kiírni: „A specificatiót azért is el kell törölni, mert akkor mindig egyforma nagy konc jut a theologusoknak.“

Ennekutánna a kiváltképen rendszerező B. K. ur rakoncátlan tolla ismét visszaserceg az „elvi álláspont“ általam való elismerésének és megtagadásának problémájához s azzal kapcsolatban az én ellenmondási következetlenségemhez, mi felett B. K. ur östörténeti példákkal émelyítő kifakadását eme klasszikusan rövid végelgyengülési sohajban röppenti el: „Óh, oh!...“ Persze azt még most sem tudja, hogy elvi álláspont és *helyes* elvi álláspont az ő bimbótfakasztó kedvteléséért nem lesz egy és ugyanazon fogalom.

Továbbá azt mondom én többek között: „A specificatiót eltörölni nem lehet, mert eredete régebbi időkbe nyúlik vissza, mikor még csak theologusok mentek legatióba s ha a theologusokra kiterjesztették a specificatiót, megkaphatják azt a jogá-

szok, gimnazisták is, kiknek joguk most már a legatióba járáshoz kétséget nem szenved.”

B. K. ur humoros oldaláról fogva föl a dolgot, a százados alkotások és muzeumi régiségek elpusztulásával akarja egy sorba helyezni a specificatiót. Sajnos, hogy a specificatio mellett szóló s a multban gyökeredző védő körülménynél legyeskedik a tréfálkozással s így kirugja maga alól teljesen a talapzatot. Hja, tisztelt uram, jobb volna, ha fejét tenyerébe hajtva, cseppnyi voltának érzetében egykedvűen morzsolgatná: A szokás nagy ur, nagyon nagy ur és sok intézmény ebben leli fennállásának legbiztosabb alapját. — Hiszen ennyit csak tudhatna egy IV-ed éves theologus is!

Aztán meg kereken ki tetszik mondani reám: azzal, hogy régebben kizárólag a theologusok specificáltattak, nem védelmezem ez intézményt. Hogy miért nem? — erről már ön hallgat, pedig erre lett volna a legvitézesebb dolog felelni, a mi szerint az ön vitatkozását igazán lehetett volna mérlegelni. De hát hogy nyugodt legyen esetleges próbálkozásának sikertelenségéről, megmondom én, a fenti mondás alapján mi védelmezi ismét a specificációt. A szokás, az igazság és a méltányosság. Ugyanis régen csak theologust specificáltak, mert más nem ment legációba, a többiek pedig megnyugodtak, mert egymáshoz az egy pálya miatt közel állottak s közös volt a remény: ma te, holnap én! Mikor pedig a jogászok és gimnazisták a legációba mehetésnek ugyanazon jogával ruháztattak föl, mint a theologusok, a specificációnak joga is egy ugyanazon mértékben szállott reájok. De előállott a különbség mégis: én theologus vagyok, az jogász. Mért gyarapodjék az, ha én is elkaparíthatom a sült gesztenyét? Szóval a kenyéririgység első hulláma gyűrűzni kezd a theologia részéről, a mint azt, hogy én is „hivatkozom”, pár nagyobb ekklezsia lelkipásztora sajnálattal elismerte.

De hát ez önnek B. K. ur, mind semmi, önnek a specificáció megszorítása semmit sem ér, mint erőltetett számvetési művelete nyomán publikálja, holott saját kollégái közül többen elismerték állításom méltányosságát és helyességét, hogy „egy egyház egy évben csak egyszer specificálhasson.” B. K. ur ugyan rám akarja tolni a vádat, hogy eme kijelentéssel az egyház jogát megcsorbitom, de hát kapkod ő már mindenhez, annyira közel van az utolsó lélekzetvétele. Azt hiszem, egyházaink méltányos és szerény kérésre jóindulatból ennyit en-

gedhetnek jogaikból, de igenis nem dobhatják el az egész jogot semmi körülmények között. Én az előbb tartom csak kivihetőnek, B. K. ur az utóbbiról szónokol, s hogy melyik eset következik be, ha ugyan méltóvá teszi magát reá egyáltalán a kérők serege, a jövő, az igazságosabb és kivihetőbb feltevést juttatván diadalra, mutatandja meg.

Azon állítása is elesik B. K. urnak, hogy a sub szür alatti kihívással egészítheti ki az egyház az egyszeri specificációt. Tulságos scepticus, tehát beteg ön B. K. ur, de tán meggyógyítja ama tudat, hogy ha már egyszer valamely egyház senkitől sem kényszerítve, a maga jóakaratából és engedékeny szivességéből önként elhatározta, hogy egy évben legfeljebb csak egyszer kér rendkívüli uton legátust, talán csak nem fogja magát szégyenben hagyni, hogy önnön határozatát suttyomban kijátszsza.

Hogy pedig B. K. ur most is az egyházak elleni magatartást tanusít, fenntartom, mert azzal, hogy az egyházkerülettel akarja elhatároztatni a specificáció eltörlését, ujlag megsérti az egyházközségi autonómiát. Csak biztassa theologus testvéreit, menjenek a kerülethez, majd meglátják, milyen szép karácsonyt csinálnak maguknak s milyen iszapos mederbe süplesztik az egész legáció ügy már most is meg-megdülő bárkáját. De hát B. K. urnak az semmi s rá nem tartozik, hogy egy bihari egyházban a tulságosan elfajzott felekezetnélküliség miatt egy 30—35 frtos legáció a nemlét örökös hónapja vándorolt, ő nem látja előre, hogy sok más helyen is erősen készítik a talajt a sociális bajok az adótól való szabadulásra, felekezetnélküliségre s így tovább... s csak egy kissé nagyobb rázkódás szükséges, — s tömegesen megszűnhetnek a legatiók.....

De hát az hagyján! A jövőre mit ad ő, csak a jelenben ne jusson a jogásznak zsiros falat! Így lehet legleplezetlenebbül kifejezni B. K. ur „elvi álláspontját”, ha nézzük figyelmesen, mi lappang a betűk alatt. Ez álláspont az, mit én elismerek. Csak rajta! Önnek már kifelé harangoznak ide s tőva, ön már nem fog veszíteni semmit, tüzelje, heccelje itt maradó pályatársait s majd mikor máskülönbén szép tehetsége miatt nagy egyház boldog papja leend, nézze gyönyörködve, mennyi búrjánt fakasztottak az utódok számára az ön jó magvai.

.....Most pedig visszatérek az ön által felhozott példához. Hány lyuk leselkedik a rozzant páncélján, „gyenge szerkezetű óriás” ur? Kimerült,

ugy-e és nyugalmat áhit? Ha hős lenne ön, babért kapna, de így tulságosan megelégedhetik és boldog lehet, ha a porondról visszavonulva, meghuzódik az árok szélén s a specifikáció gyötrő képeitől menekülve bágyadt fejét lehajtja egy-két nagy — lapulevéltre. Jó éjszakát!!..

Kun Béla.

Domokos emlékünnepély.

(Február 19.)

A joghallgatók önképző köre, mint azt lapunkban már többször jeleztük, ünnepet rendezett e hó 19-én Domokos Lajos, főiskolánk e nagynevű, érdemekben gazdag pártfogója, lelkes harcosa emlékére. Nem volt ez az ünnep változatos, csillogó programmszámokkal dicsekvő ünnep, hiszen a kegyeletnek volt szentelve minden mozzanata, de ki tud lelkesülni a mult eszményi voltán, tudja tisztelni a törhetlen, sziklaszilárd meggyőződést, a férfi jellemet, az egyházat, főiskoláját forrón szerető ember munkáját, az együtt ünnepelt velünk, együtt lopogtatta a hála és kegyelet lángját az ifjúsággal e szép ünnepen, Azt mondtam az ifjúsággal, pedig azt kellett volna mondanom a jelenvolt 30 joghallgatóval, mert ismét megtörtént az a szégyenletes eset, hogy jogász ünnepen joghallgató volt legkevesebb a jelenlevők között. De a kik megjelentek, bizonyára hálás szívvvel adóztak az ünnepelt férfi emlékének, kinek annyit köszönhet ősi főiskolánk, annyit köszönhetünk mi, a jelen nemzedék.

Délután 5 órakor vette kezdetét az ünnepély, melyen megjelent Kiss Áron püspök, Simonffy Imre Debrecen város polgármestere, Komlóssy Arthur főjegyző, Sass Béla ak. igazgató, dr. Bacsoni Lajos, dr. Erdős József dékánok, Márk Endre kollegiumi ügyész, Balogh Ferenc, Csiky Lajos, dr. Kovács Sándor, dr. Öreg János akadémiai tanárok, Dóci Imre gymn. igazgató, Kulcsár Endre gymn. tanár és szépszámu hölgyközönség. A „Hymnus“ eléneklése után dr. Kérészy Zoltán akadémiai tanár lépett az emelvényre, s tartotta meg nagy tudásra és korismeretre valló szép megnyitó beszédét. A zajos éljenek és tapsok elhangzása után Sipos Béla 2. jh. szavaltta el Kun Béla költői lendületű alkalmi ódáját nagy hatás mellett. (Az ódát lapunk más helyén közöljük). Majd Balogh Béla 4. jh. a jogász önképző kör elnöke tartott emlékbeszédet.¹ A nagy

gonddal készített beszédet a közönség osztatlan tetszéssel fogadta, befejező szavai, melyben méltó emléket kíván emelni a nagy férfunak, viszhangra találtak a közönség soraiban. Majd Konrád Ernő olvasta fel szellemesen megírt munkáját, mely közénk varázsolta azt a kort, melyben Domokos élt, hiven rajzolta azt a nagy küzdelmet, melyet a főiskola érdekében folytatott a nemes férfi. Korsós Zoltán 3. jh. lelkes zárszavai után a kántus által előadott „Szózat“ rekesztette be a szépen sikerült ünnepélyt.

Visszatérve Balogh Béla befejező szavaira, e helyen is őszinte lelkesedéssel pártoljuk a szép eszmét, mely Domokos Lajos emlékének maradandóbbá tételét célozza. Igaz, hogy szép emlék a hálás kegyelet, a nemes emlékezés is, de sokkal szebb, ha az utódok e kegyeletet maradandó oszlop alakjában örököltik meg. Igen, emeljünk Domokos porladozó hamvai felett márvány oszlopot, mely büszkén hirdesse, hogy: „Nem halt meg az, ki milliókra költi dús élte kincsét, habár napja mul, hanem lerázva benne a mi földi, egy éltető eszmévé finomul!“ Emeljünk méltó emléket Domokos felett, hogy a késő nemzedék elzarándokolva sirjához, tanuljon ott haza- és vallás-szeretetet.

Gondolkozatok ez eszmén akadémiaánk lelkes polgárai, tiszteljétek meg magatokat Domokos emlékének megörökítésével, tiszteljétek meg ez ősi főiskolát vele, mely mindig büszkén mondja őt magáénak!

Spectátor.

A magyar tannyelv behozatalának századik évfordulóján.

Irta: Kun Béla.

Szavalta az 1898 febr. 19-én tartott Domokos ünnepélyen
Sipos Béla.

*Hányszor borongott e falak redőjén
A megkövesült honfibanat árnya,
Hányszor takart óh üdvhozó verőfény
A korcsulásnak lomha éji szárnya?
— Feledte már a törpe ivadék,
Mig más nép selymével cifrálkodék:
E szent föld mennyi óriást takar,
S honában volt hazátlan a magyar!*

*Mert volt-e honja, ki eltékozolta
Meddő tudásra lelke kincsesházát,*

¹ A beszéd közlését jövő számunkban megkezdjük.

*S unottan, dörén a paragrafa dobta
A magyar szellem legszebbik virágát?
Hová fajultál Árpád nemzete?
Nehéz kór-ágyat önbűnöd vete,
Eredben a vér lanyhán meg-megállt
Egy perc különzött éltet és halált.*

*Im' út az óra! Elbukik az éjjel,
Győzelmet ül az ébredő önértet,
Gyógyul a seb, mely égető szeszélylyel
A hon szívében kin-sajogva vérzett!
Az anya-bútól dermedt honi föld
Ujult örömmel zöld palástot ölt,
Apostolok járnak, enged a fagy,
S nálunk apostol Domokos te vagy!*

*Ébredjete! E földön nincs e rózsza
Mely a tavasznak ünnepét behintse?
E hon letűnt kor kishitű adója?!
Hol a magyarnak ősi drágakincse?
Apáink sirján megmozdul a hant
Borus morajjal kérdés kél alant:
„Utód! álmunkat mért zavartad el?
Hol őskincsed? imádkozz és felelj!”*

*Ki nem felel: apái átka rája!
S ki dölyfösen mutat a szűk kunyhóra,
— Hol égre sir a nép könnyének árja, —
Érdemtelen egy honi sirhalomra.
S ki boldogan szól, itt az ősi kincs,
Csengő érc tükrén rozsdá semmi nincs,
Mert együtt őrzi kunyhó s palota:
Sokat, de még nem mindent alkota!*

*De ki a mult kertjében elbolyongva
S jövő kárpitját nézve sasszemével
A legmagasabb bérci sziklafokra
A lobogót vaskézzel emelé fel,
S ráírta szent örömtől reszketőn,
A honi nyelvnek helyet a tetőn,
Hol a tudomány fellegrára áll:
Az tett mindent, babér csak arra vár!*

*Ezt zengte ajkad úttörő apostol,
Éltednek ez volt legszebb hajnalálma,
S ez volt kezdedben sujtva sujtó ostor
Ha korcs utánzó még elébed állna!!
Első a nyelv, aztán a tudomány,
Virágzik ez amannak szent nyomán,
De ha amaz pang, ez csak holt anyag:
Ha forma nincs, hát mit ér az anyag?*

*S a szív föleszmél, sűrű felleg árnyán
Keresztül tűz a nyújas nap sugára
Aranszegélyű óriás szivárvány
Derűt csókol a század alkonyára!
Megifjulnak ez ősi szent falak,
Győzelmi énektől visszhangzanak,
Magyar szót szól a tanuló sereg:
— Óh szent öröm köny csak peregj, peregj!*

*S hogy permetez az éltetosztó harmat
Fakad párával s bimbózik a rózsza,
Egy tette kész perc küzdve diadalmat
Hanyag száz évek porleplét lemossa.
A tudomány új kútforrás vezet
Hittel a jog fog szent testvérkezet
Egyik nagyobb már, másik újszülött
De éltet itt nyert egy emelő fölött!*

*Legyen ez jelszó, mikor tiz tizednek
Szelid estélyén megáldjuk a multat
S ha távoznak majd, minket se felednek
Kik emlékezni mi tőlünk tanultak!
Szép honi nyelv! im' a te ünneped
S ez itt a nép, mely érted ég, eped,
S óh mintha Domokos is szólana:
„Boldog hazám! boldog édes anya!”*

Ifjusági gyűlés.

(Márc. 15. itthon és Budapesten. Diák kongresszus.)

Szokatlan nagy számmal gyülekezett össze az akadémiai polgárság f. hó 17-én d. u. 1/2 6 órakor, hogy március 15-ike megünneplésének programját megállapítsa s meghallgassa Wolfner Pálnak, az Egyetemi kör megbízottjának előterjesztését a budapesti márciusi ünnepre s a diák-kongresszusra vonatkozólag. Mi, kik hozzá vagyunk szokva, hogy ifjusági gyűléseinken egy pár álmos szemű érdeklődő kollega szokott ödöngeni, jól eső örömmel látuk a tömött sorokat s tapasztaltuk a lelkes hangulatot, mely az összes jelen voltak arcán előmlött. Mintha a mult bántó tapasztalatai csupán csak az akadályozó körülményeknek, ifjusági életünk sok tekintetben hézagossá voltának lettek volna utóhatásai s mintha föltárult volna az ügybuzgóságnak, a munkás hazaszeretetnek szentelt jövő kárpitja.....

Soltész Elemér főiskolai szénior, majd Bagaméry Károly 4. th. elnöklése mellett folyt le a gyűlés. Elsőben is Konrád Ernő terjesztette elő a márc.

15-iki ünnepély előkészítésére kiküldött bizottság részletes javaslatát a következőkben. Az ünnepély négy részre fog oszlatni. Az első rész a kollegiumi lépcsőházban levő *Petőfi-szobor* előtt lesz, hol a főiskolai énekkar éneklie a „Talpra magyart” s *Virágos Sándor* szavalja el ugyancsak a „Talpra magyart”, mire a Főiskolai Énekkar *Petőfi* „Csatadalát” fogja előadni. Innen levonul a menet a kollegium tágas udvarára, hol az összes debreceni dalárdák egyesülten fogják énekelni *Mácsai Sándor* főiskolai énektanár vezetése alatt a Hymnust, a miután *Sipos Béla*, lapunk főmunkatársa mond a nap magasztosságát méltató emlékbeszédet. A tanári kar által jutalmazandó alkalmi ódát szavalni fogja *Forrás Gyula*, aztán a Kossuth indulót adják elő a dalárdák. Innen hazafias dalok éneklése mellett kivonul a menet az emlékkertben nyugvó kőoroszlánhoz, hol *Tripsó Sándor* fogja el szavalni *Bartók Lajosnak* „Mariselli cigányok” című költeményét. Rác Károly zenekarának kíséréte mellett, mire az összes dalárdák, ugyancsak Rác Károly zenekarának kíséretében, rázendítenek a *Rákóczy indulóra*. Az ünnepély 4-ik része a honvéd sírok előtt folyik le, hol a városi dalárda éneklie először *Mosonyi* „Szentelt hantok” című hazafias dalát, beszédet mond *Juhász Sándor* th. s *Lampérth Géza* „Honvédek emléke” c. költeményét szavalja *Berecky László* th. s a Szózatot éneklie az összes dalárdák. Befejezéssel az ünnepélynek este fáklyásmenet lesz, mely keresztül vonul a város főbb utcáin s megállapodik a városháza előtt, hol a felállított emelvényen városi életünk egyik kitünősége fog felkérés folytán beszédet tartani.

A fenti programot hiányosnak tartja Mohácsy János s nyíltan kijelenti, hogy belőle nem lehet épülni, a hézag pótlásául tehát indítványozza, hogy az oratoriumban a 48-iki elnök és jegyző helyét (t. i. a fapadokban) emléktáblával jelölje meg az ifjúság. Kun Béla hozzászólása után azonban a bizottság javaslattételét elfogadja a gyűlés, belátván hogy a program számokat egyedül a lelkesültség és tiszta fellángolás, nem pedig még több anyagnak az összehalmozása teheti sikeressé.

Ezek után Wolfner Pál, az Egyetemi kör megbízottja, hazafias szép beszédben jelenti, hogy a központ március 15-ét Budapesten az egész ország ifjúságával együtt óhajtja megülni, hogy egy egységes és összeforrott magyar ifjúság áldozzon a multak emlékének, s a márciusi örök ünnep szent

zajában végképen elenyészzenek a központ és vidék közötti ellentét s a központi pártoskodások utolsó disszonáns hangjai.

Egyben jelenti, hogy az ünnepélylyel kapcsolatban országos diákkongresszus is fog tartatni március 13-án és 14-én Budapesten, dr. Hercegh Mihály az egyetem rektorának védnöksége mellett, melynek az ünnepélylyel egyesített programja a következő:

Március 12-én este a vidék küldötteinek fogadása és ismerkedési estély.

Március 13-án d. e. ünnepélyes *Veni Sancte*, melyen Vaszary Kolos biboros hercegprimás celebrál. Utána a kongresszus megnyitó diszgyűlése.

Március 13-án d. u. az „University Extension” márciusi ünnepélye Ó-Budán.

14-én a kongresszus tárgyalása.

15-én d. e. a Petőfi Társaság matinéja az ifjúság belevonásával.

15-én d. u. az ünnepi körmenet.

15-én este nagy szabásu ünnepély, fáklyás menet stb.

Örömmel jelzi Wolfner, hogy a központ, ugy a kongresszuson mint az ünnepélyen, méltó szerepet kíván juttatni Debrecennek, mint az ország első akadémiájának, azon város ifjúságának, mely történelmi tradíciókban annyira gazdag. Kéri hát az ifjúságot, illetve az egyleteket, hogy képviseltessék magukat a kongresszuson s kiküldötteik közül bizának meg két egyént, kik a kongresszuson előadói tisztben működni, illetőleg a körmenet alkalmával szónokolni fognak, előzetesen azonban ajánlja egy három tagu bizottság kijelölését, mely a központtal jó eleve lépjen érintkezésbe a kongresszus ügyrendjére vonatkozólag.

A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után a fentebb említett bizottságba megválasztatnak Soltész Elemér. Konrád Ernő és Kun Béla.

Mohácsy János indítványozza, hogy maga az ifjúság, mint testület, küldjön ki 10 tagot a kongresszusra. Wolfner ezzel szemben felvilágosításul hangsúlyozza, hogy a kongresszus csakis *egyesületi* alapon tartható meg, mint a magyarországi egyetemi és akadémiai egyletek nagygyűlése.

Mohácsy János mindamellett, csak hosszabb vita után veszi le indítványát a napirendről.

Ekkor Kun Béla concret indítvánnyal lép az ifjúsági gyűlés elé. Nevezetesen:

Az ifjúsági gyűlés átiratban szólítsa föl a fő-

iskolában levő számszerint 8 egyesületet, hogy tekintve a félszázados ünnep magasztos voltát s tekintve, hogy a 48-iki napok nagy eseményeivel oly annyira megszentelt Debrecen az országos ifjúsági ünnepről, feltűnés nélkül, el nem maradhat, ellenvetés nélkül küldjenek képviselőt a kongresszusra, még ha nagyobb anyagi megerőltetésbe is kerülne ez uttal a képviselőküldés, mert így kívánja, követeli ezt éppen a mult tradícióihoz való ragaszkodás, a kötelességérzet s az áldozatkész, az anyagi akadályt merészen leküzdő hazaszeretet.

A gyűlés ily értelemben határozván, lelkes hangulatban véget ér.

Referens.

A „Kaméleon“.

E lap 10-ik számában „Mese a kameleonjátékról“ címmel egy engem felette érdeklő cikk jelent meg, melyre röviden a következőket jegyzem meg:

November 11-én, tehát teljes három hónappal ezelőtt megírtam én egy olyanforma cikket, melyet a D. F. L. szerkesztősége most adott le, egy kis kommentárral kísérvén, melynek célja, hogy engem ország-világ előtt a színjátszó kameleon szerepében tüntessen fel.

Mivel nincs mindenki abban a helyzetben, hogy a két cikket egymásután olvasva. abból csakugyan megítélhesse, hogy én valóban kameleon szerepet játszok-e, röviden ismétlem a két cikk tartalmát, azután pedig észrevételemet fogom megtenni az egész dologhoz.

November 11-én a következőket írtam: Az E. L. személyeskedik, ezt nem tartom helyes dolognak, Wolfner és Pakots urak között fölmerült polemiában Wolfner urnak adok igazat; nem helyeseltem továbbá egy szerk. üzenetet, mely a T. Z.-nak szólt, szóvá tettem, hogy eddig még ifjúsági ügyhez nem igen szólt, és végre a hirrovatot napilapba valónak tartottam, nem minden tiz napban megjelenő ifjúsági lapba.

Február 1-én megírt cikkemben pedig ezeket mondtam: Zsoldos ur a magyar ifjúságot két részre akarja szakítani, ezt én az ifjúsági egység szempontjából elítélendőnek tartom; felszólítja a magyar ifjúságot nyíltan, hogy Kolozsvárt tekintse vezetőjének, mert az egészséges, romlatlan gondolkozású fiatal ember csak egyedül Kolozsvár felé tekinthet, ezt én megint nem helyeseltem, hogy a következ-

mények nekem adtak igazat, midőn Zsoldos agitációjának útjába állottam, mutatja a legutóbbi eset, midőn Sárospatak — hol Zsoldos ur a maga eszméit akadály nélkül terjesztheti — a legudvariatalanabbul, magyar ifjakhoz éppen nem méltóan utasítja vissza a központiak meghívását a diákkongresszusban és a nagy nemzeti ünnepben való részvételre vonatkozólag. Eddig is lehet látni, hogy az utóbbi cikkem egy cseppet sincs ellenkezésben a három hónappal elébb megírttal, de még ha homlokegyenest ellenkezne is vele, megmagyarázható lenne azon kijelentésemmel, melyet éppen a legutóbbiban írtam: *hogy dacára annak, hogy én az E. L. tisz. vezetőségével nem értek egyet* (a zsidó kérdésben), *még sem teszem azt, hogy kicsinyes elvi ellentétek miatt az ifjúsági ügyet veszélyeztessék.* Nem tudom már most elgondolni, hogy mikor én ezen egyenes kijelentést teszem, hogy tűnhetek fel kameleon szerepében, hisz kinyilvánítottam, hogy vannak egyes dolgok, melyekben nem értek egyet, ezek az első cikkben említettek, melyeket mindig fentartok, míg ellenkezőjéről, helytelen voltáról meg nem győznek, s ezzel ellenkezőt a legutóbbiban sem írtam, soha nem beszéltem, tehát egyáltalában nem süvegelgetek más más kalappal, idő, hely és tér szerint, meggyőződésemmel kimondom bátran, még ha kellemetlenségeket kell is eltűnőm miatta, ezt különben legjobban tudhatja éppen maga a szerkesztőség, tudják mindazok, kik csak ismernek, én nem szoktam farizeusi arcot vágni és jezsuita fegyvereket, eszközöket használni, nyíltan szembe szállok mindenkivel: ez az én hibám, ez az én bajom. A szókimondó meggyőződés mellett megmaradó ember neve pedig a tisz. szerkesztőség szerint: Kameleon. Ám ilyen értelemben kameleon vagyok, de tessék a természetrajzból utána nézni, hogy milyen állat is az a kameleon, s akkor arra a meggyőződésre fogunk jutni, hogy a szerkesztőség járatlan a természettudományokban, valamint az igazság kimondásában is.

És még néhány szót. A ki szorgalmasan figyelemmel kísérte az E. L. fejlődési processusát, a ki előtt ismerősök azok az állapotok, melyek október vége felé Pesten uralkodtak, a ki olvasta a legutóbbi E. L.-at, mely ugy tartalomra, mint kiállításra nézve a fejlődés legnagyobb fokát érte el, azok tudni fogják, hogy mikor én november első felében megírtam cikkemet, csakugyan siralmas állapotok uralkodtak Pesten, tudni fogja azonban azt is, hogy

az E. Lapok irányát mily sikerrel kezdte megváltoztatni a volt szerkesztő Gramling ur már november második felében, s örömmel tapasztalhatta, hogy a személyeskedés helyett mint lép előtérbe a béke fuvalma, mint iparkodnak minél több ifjúsági kérdés megoldását sikeresen elintézni és dűlőre vinni. A ki mondom, figyelemmel kísérte ezen fejlődési processust, az azt is fogja tudni, hogy azok a hibák, melyeket én megtámadtam, kivéve a zsidó kérdést, mind elenyésztek és ez épen azoknak az érdeme, kiket hibáztattam értők, nem voltak meg ezek a hibák akkor már, mikor Zsoldos ur támadta meg az Egyetemi Lapokat, ki különben is az ifjúsági dolgokra vonatkozó nézetét fejtegette, én az ő fejtegetéseit, konkluzióit akartam megcáfolni; hogy az E. Lapoknak adtam azután egyes dolgokban igazat, nagyon természetes, mert hát: Tempora mutantur, sed ego non mutor in illis.

Végül arra a sok, személyemet sértő kifejezésekre, melyekkel engem a tiszt. szerkesztőség illetett, nem fogok hasonlóval felelni, mert én csak gyöngébb kaliberű kutyanyelveket csinállok és még ezekben sem tartom helyes dolognak más személyét sértegetni, gyalázással illetni. Lássák, én védtem magamat a nélkül, hogy önök személyét sértettem volna, mennyivel könnyebb lett volna önöknek támadni engem sértegetés nélkül, ha az önök részén van az igazság, mért nem bizonyítják be, mert jönnek az egyénnek. Na majd megmondom én; azért, mert az igazság önöktől annyira van, mint Jeruzsálemtól Makó. Hagyjanak fel azzal a személyeskedő politikával, nem ér az semmit, ha mindig ilyen ugráló makrancos pegazusra fognak ülni, majd egyszer leveti önöket a sárba.

Dixi, quod dixi, et salvavi animam meam.

Mohácsy János.

* * *

Kész szívvvel helyet adtunk Mohácsy ur védekezésének, mert felebaráti szeretetünknek csak gyönyörűségére szolgál, ha egy ember tisztára „mosakodhatik,” De ha a próbálkozás sikertelen marad, arról sem tehetünk. Két cikke megjelenése között két hónap telt ugyan el, de ha még 12 hónap is lenne az időköz: a két cikket az elvi álláspont megváltoztatása nélkül, nem lehet összeegyeztetni. Ki vehemens kitöréssel rá mondja az Egyetemi Lapokra, hogy „minden kritikán alóli, az ifjúság érdekeiért egyáltalában nem küzd és nagyképűsködik” stb.:

az két hónappal rá sem változtathatja meg véleményét oly homlokegyenesen, ha csak az erkölcsi álláspontot, szereplési viselkedéből, teljesen föl nem adta. Itt nem lehet magyarázgatni kedves kaméleon-játékos ur, itt a *tények* s a kézzelfogható bizonyítékok beszélnek. Mit panaszkodik ön hogy személye ellen támadtunk? Ha valaki oly annyira megbotlik az ifjúsági élet mezején s oly dilemmákba süpped mint ön, méltó, hogy személyiségének értékét is mérlegeljük, mert az ifjúsági élet nem lehet a csapongó lelkületű sportsmannok ugrálási gyakorló-tere. Ügyével különben e lap hasábjain végeztünk, s teljesen megelégedhetik, mert az ön személyiségének napvilág elé való vonása csak hirhedtségét növelte. Ön pedig erre vadászik. Célját érte, nem panaszkodhatik, isten megáldja!

A kérdőre vont szerkesztőség.

Egy színházi hét.

Szinte félek már a tollat kezembe venni, s egy újabb színházi referádát írni az elmúlt hét eseményeiről. Egy fővárosi uri embert ugyanis heti színházi tárcáiért „Drámai hetes”-nek neveztek el, félek, hogy a szellemes szójátékokat szerető olvasó közönségünk engem is megtisztel ezzel a kedves jelzővel. Már pedig ezt nem szeretném, nem már csak azért sem, mert az a bizonyos körözsvölgyi szöke tündér is megaprehendálna, ha neki csak egy „hetes”, légyen bár drámai vagy operette hetes, irkál-firkál színházi levelet. Azután meg hálátlan szerep a drámai hetesség. Reclámot csinálni valakinek és e miatt bűnhődni? A helyzet ilyenkor legalább is komikus. Hogy tehát az esetleg bekövetkező titulushoz utját vágjam, előre kijelentem, hogy se drámai hetes, se drámai nyolcas nem vagyok, hanem hivatásom folytán a D. F. L.-ban lobogtatom a színházi referádák lángoló szövétnekét, s kérem olvasóinkat, ha már elakarnak valaminek nevezni, nevezzenek drámával vegyes operette referensnek.

Igen, mert nekem a hét legújabb eseményéről, a Gésákról is kötelességem írni. Egy hétig fülembe csengett a szép melodiák egész sora, úgyhogy még törvényszéki orvostani órán is a japáni thea házban képzeltem magamat, s önkénytelen is dudolni kezdtem szomszédaim nagy csodálkozására, hogy:

Óh be szép a kis japáni
Lába kacsója mily parányi

— — — — —
végre pedig olyan
Mint a kipattant fodorminta!

A költőbe ugyan nem lehelte ihletet a vers megírásakor a költészet istenasszonya, mert hisz ebben például, hogy:

Jaj de furcsa vagy kinézer
Jaj de különös! — —

absolute semmi poezis sincs, de a szép zene és énekszámok, meg Sziklai pompás mókái elfeledték velem és azt hiszem másokkal is a darab silány szövegét (vagyis a journalistika nyelvén librettoját) s szívesen mulattunk egy estén át, szívesen hallgattuk Kállay Lujza szép énekszámjait s néztük Sörfözy Zseni ügyes játékát.

De a ki február 16-án szerdán ment el a színházba, az még jobban mulatott, még elégtelbben távozott el. Hiszen láthatta, csodálhatta azt a párját ritkító művészetet, mely Szathmáry Árpád, a debreceni publikum kedves Szatyijának elvitázhatatlan tulajdona. Coullisset ur — ebben a gyenge meséjű, de szellemtől sziporkázó francia vígjátékban produkált egy olyan Coullisset urat, melynek párja tudom még a minta Vigszínházban sincs. Szatyi ur ambícióval, kedvvel játszott, kár hogy a közönség fukarkodott a tetszésnyilvánítással, pedig máskor tizedrész annyi művészetet is zajos tapsokkal honorál. (Természetes, ha egy kis drasztikum is garnirozza a szerepet). Elég az hozzá, hogy Coullisset ur remek volt, s a többi szereplők is tán tőle kaptak ambíciót, mert a premieren (kivéve a kivéendő két beugrott hölgyet K. F. és Cs. A.-t) ügyesen játszottak. Coullisset ur mellett kiemelkedett Tanay discret, finom játékával.

És ha már benne voltunk a premierekben, az igazgatóság egy napi megszakítással színre hozott még egyet, Géczy István „Ördög mátkáját.”

Mikor Géczy István, a „Gyimesi vadvirággal” elütötte a Ruszti-féle 1000 frtos pályadíjat, egyik első rangú esztétikusunk olyasféle kijelentést tett, hogy talán Géczy lesz az, ki erre a hanyatló nemzeties irányu műfajra a szebb jövőt deríti fel. És ebben az odavetett megjegyzésben sok igazság rejlik. Nem mindennapi tehetség műve a Gyimesi vadvirágok és az Ördög mátkájában is hatalmas drámai érők. Szerencsésen választja meg már a népet is, melynek körében a cselekvény folyik. Torockó kevésbé ismert népet mutatva be, másik érdeme már az is, hogy az elcsépett kántorokat nem kántáltatja s rossz vicceiket nem pattogtatja (a lá modern titkos és nyilvános színműíróink).

Hibája van, az tagadhatatlan, mert például Botár Andor jelleme nem hű, szerelmének hirtelen megfordulása nem indokolt, s ez a darab kerekdedségét nagyon megrontja, a valószínűségtől megfosztja. És a bonyodalom megoldása, vagyis Anna öngyilkosságának okadatolt volta is vita tárgyát képezheti, de a többi jó oldalak ezt a hibát némileg ellensúlyozzák. Így például sikerült leány jellem Vernes Judith jelleme, kit Kállay játszott hévvel s

helyes drámai felfogással, és pompás alak a Hirös Firtos Están is, s kedves két epizod szerep a Miklós (Rubos) és Baricza (Szabó Irma) szerepe. A közönség jól fogadta az újdonságot, megtapsolta a szereplőket, különösen sokat nevetett Miklós és Baricza évődésein s a Hirös Firtos Están (Szentés J.) sikerült mókáin. Hirös Firtos Están uram különben a második előadáson szép babér koszorút is kapott egy ötpecsétes levéllel, melyben hogy mi volt, az Hirös Firtos bácsi titka.

Befejezván egy hét eseményeinek elmondását, referáló pennáját leteszi

△—s.

Vegyes közlemények.

Klobusicky-Pallay emlékünnepe. A debreceni ev. ref. egyháztanács foló hó 18-án, pénteken tartott gyűlésében a Klobusicky-Pallay alapítvány felügyelője, nt. Balogh Ferenc th. akad. tanár nagyszerű eszmét pendített meg: „Szenteljünk ünnepet Klobusicky Pál és házastársa Pallay Erzsébet asszony emlékének, mint a kik a debreceni ev. ref. egyház kezelése alatt álló alapítványok közül a Szondy-Kenesseyt kivéve a legnagyobb és a legrégebb alapítvány megteremtői valának. A tőle megszokott ékesszólással vázolta az alapítvány történetét, a eszméjét a gyűlés a legnagyobb lelkesedéssel tette magáévá s határozatilag kimondotta, hogy az ünnepély előkészítésére egy öttagu bizottság küldessék ki, a mely azután az ifjúságot is felkérné, hogy az ünnepély fényét közreműködésével emelni szíveskednék, azokat pedig, a kik az alapítványból ösztöndíjat huztak, az ünnepélyen való megjelenésre hívná meg. De mert az alapítvány százados évfordulója éppen március 9-re esik, erőnknek pedig e hónapban a nemzeti ünnepeinkhez (március 15. és Kossuth-ünnepély) való készülődés amugy is a legnagyobb mértékben igénybe veszi, de meg különben is egy nagyobb szabású ünnepély előkészítése nagy gondot és fáradságot okoz, azután meg később kidomboríthatóbb lévén, maradandóbb nyomot hagy bizonyára mindnyájunk lelkében: mindez arra indította az egyháztanácsot, hogy azt márciusról elbalassza és csak április- vagy májusban tartsa meg. Lapunk később a részletes programot is hozza.

A következő sorok közlésére kértünk fel: Akadémiánkon mind érezhetőbb lesz a nyugtalanság, mert „Jogász-igazolvány”-nyal mind ez ideig nem rendelkezünk. Sok kellemetlenségre ad ez alkalmat, holott mindaz egy kis fáradsággal elkerülhető volna... Legyen elég ez alkalommal csak egy konkrét esetre hivatkoznunk. — Köztudomású dolog ugyanis, hogy a bűnvádi tárgyalásokra a legújabb intézkedés szerint csak „Belépőjegy” segélyével lehet bejutni. Mi is a legnagyobb mértékben helyeseljük és méltányoljuk a törvényszék nagyérdemű elnökének ilyen nemű intézkedését, de az eljárás ellen, a melyet „a mindenható Bródy” irodaigazgató tanusít az akadémiai, közelebbről a jogakadémiai polgársággal szemben: a leghatározottabban tiltakozunk

kell. Nem személyem, de a közérdek hajt ilyen kifakadásra. Az elnök a belépő jegyet azért készítette, hogy a renyhe, zajongó, egyszóval az oda nem való tömeget a tárgyalási teremről, intelligens emberek társaságától távol tartsa, de a „mindenható Bródy“ nem jár el megbízatásában hivatásának megfelelőleg, hitsorsosait, a kiknek legnagyobb része az ócskás soron hallgatja naponként az „akadémiai“ előadásokat, egyremásra, tucatszámra látja el belépő jeggyel, akadémiai polgárokat meg, a kiket az nagyon is érdekel, tán egyedüli élethivatásunkba vág: a legérdekesebb végtárgyalásoktól (pl. a Dravecky-féle sajtótárgyalás) távol tart. Az adatok egész halmazát hozhatjuk fel ennek az embernek tapintatlansága ellen. Nemcsak az ifjuság érdeke, de a közérdek követeli, hogy vagy a törvényszék nagyérdemű elnöke maga nézzen utána a „Bródy-féle“ methodusnak, vagy pedig akadémiai igazgatóságunk a jogász-igazolványoknak kiállításával ennek a visszásságnak egyszer s mindenkorra véget vessen s ekkor a törvényszék nagyérdemű elnökét csak arra kérnök, hogy ezt a „Belépő jegy“-gyel egyenrangba helyezni, illetve annak belépti jegy gyanánt való használatát megengedni méltóztassék.

Nem soroljuk fel a „Jogász-igazolványok“ jótekonny hatását még sok más tekintetben is, csak egyszerűen hivatkozunk arra, hogy ismeretes az az egyetemen mindenütt, az akadémiákon is többnyire és szívesen fizeti kiki azt a néhány fillért, a mibe kiállítása kerül, mert legalább megszabadul attól a sok kellemetlenségtől, a melynek e nélkül az akadémiai hallgató utonutfélen ki van téve. Jogász-igazolványokat kérünk!

Varga Imre.

A Magyar Irodalmi Társulat f. hó 16-án tartott választmányi gyűlésén a jelen iskolai évi pályakérdéseket a következőképen állapította meg:

1. Irassék tanulmány a szabadságharc költészetéről. Jutalma 45 korona.

2. Irassék bármely tárgyú elégia. Jutalma 30 korona.

3. Irassék bármely tárgyú elbeszélés. Jutalma 25 korona.

A pályaművek f. évi május 1-én esti 6 óráig Acsay Lajos titkárhoz adandók be jelíges levélkével együtt.

Egyben elhatározta a választmány, hogy Kossuth Lajos halálának évfordulóján, március 21-én emlékünnepezt rendez, s egy alkalmi költemény írására 10 frtnyi jutalommal, március 8-án esti 6 óra határidővel pályázatot hirdet, alkalmi beszéd tartására pedig lapunk szerkesztőjét kéri föl.

A Kaszinó választmánya a napokban tette közzé az 1897—98. isk. évre kitűzött pályázatainak eredményét. E szerint a prózai kérdésre beérkezett s „Földi János mint tudós és költő“ című munka a díjra egyáltalában nem tartatott érdemesnek. A verses tételre egyedül pályázó „Bálványos“ című költői elbeszélés a 8. drb 10 koronás arany pályadíjat könnyed verselése, világos eszmemenete és felcsillámló költői ereje folytán megnyerte.

Szerzője Fél Boldizár, most végzett joghallgató, lapunknak alapvető tavalyi érdemes szerkesztője.

Ugyancsak a Kaszinó által a jövő iskolai évre kitűzött pályakérdések a következők:

1. Földi János mint nyelvész és természettudós méltatása. Első díj 12 drb 10 koronás arany, második díj 6 drb 10 koronás arany,

2. Ódát kell zengeni a szabadságharcról. Első díj 8 drb, második díj 4 darab 10 koronás arany.

A pályaművek jelíges levelekkel együtt f. évi dec. 1-én esti 6 óráig adandók be a főiskolai széniori hivatalhoz.

A „Torma“ tragédiája. Gyászba borultan írjuk e sorokat, megrendülve tépelődvén: Még meg sem született s már is meghalálozott. Az egy hónapig folytatott propaganda jelezte a lapot, de nem teremtett alapot. Vidékről is érkeztek ugyan érdeklődő levelező lapok Tukó urhoz, a Torma jövődöbeli szerkesztőjéhez; egy nagyságos asszony meg eleve kijelentette, hogy gyermekei számára mutatványszámot kér, de hát a sors irigysége rombadönté a kártyavárakat. A megjelenés jan. 15-ről febr. 1-re, majd febr. 15-ére halasztatott s most? — ünnepléses temetés lesz, mikor a Torma és zvények tulajdonosai reményükben csatlakozva, sohajtanak a Tukónál levő részvénytársulati kasszához: ha nem lesz jutalék, hát add vissza befektetett alaptőkém! Tukó ur aztán visszaszámolja a begyűlt négy forint 90 krajcárokat minden kamat nélkül. — Egyszóval a tanárkar az iskola falain belől nem engedte meg a lap megjelenését, s Tukó urnak sem lévén elreszkírozható főnyereménye, a Torma ezuttal nem fog csipni senkit és semmit, hanem be fog lépni a meg sem született nagyságok tragédia-társulatába.

A Budapesten fennálló vidéki körök mintájára akadémiákon Rác János 3-ad éves joghallgató lelkes kezdeményezésére megalakult f. hó 19-én a „Békes megyei kör“. 19-en vannak a kis szövetkezetben csupán, de ez összetartás is mindenestre üdvös, szép jelenség széthúzó ifjusági életünkben. A kör célja bizonyára az önképzés, a társas szellem fejlesztése s később, az alap megszilárdulása után a tagoknak kölcsönzés és segélyezés által való baráti támogatása leendő; mert a létjogosultság csakis ezek mellett lesz sértetlen és biztos. — A tisztikar máskülönbén a következőképen alakult meg: Elnök Kerepecky Mihály, jegyző Szász Károly, háznagy Rác János, pénztárnok Balogh János. Az alapszabályok elkészítésére 3 tagu bizottság küldetett ki, névszerint Forrás Gynla, Bod Antal és Papp Lajos. Magunk részéről is igaz szívből jövő örömmel üdvözljük a tisztikart, sok szerencsét és sikert kívánunk működéséhez.

A sárospatakiak és a kongresszus. Wolfner Páltól, az Egyetemi kör megbízottjától itt időzése alkalmával véletlenül megkérdeztük, hogy Patakra mikor megy a diákkongresszus előkészítése ügyében. Sajnálattal vettük erre tudomásul, hogy a patakiak eleve visszautasították az Egyetemi kör megbízottját, a mint a budapesti Egyetemi Lapokból is értesülünk, mert hát a sárospataki

„főiskola ifjúsága március 15-ét a saját körében kívánja megünnepeltesni s ama dicső nap emléke iránti kegyeletének lerovásában semmi más körülmény által nem hagyja magát zavartatni.“ Eddig a rideg tényállás. Hát biz' ehhez mi sem igen gratulálhatunk testvér főiskola tisztelt polgársága! Mi sem voltunk mindig egy véleményen a központtal s talán minden tekintetben most sem vagyunk, de mikor az egész magyar ifjúság kötelességéről és mondhatni becsületéről van szó, a szét-huzást és a vaskalapos akadékoskodást határozottan kártékonynak és ostromozandó bűnnek tartjuk! A pataki ifjúságnak mért tetszik akkor a központot gonosz szenvedélyű pártoskodással vádolni, mért tetszik tőle épen e miatt idegenkedni, ha a vádló ugyanazon ferdeségben sinylődik, még pedig a legszentebb alkalomkor, mikor minden ellentétet megszüntetvén, áldásos és tartós békét lehetne teremteni. A patakiak huzódózó és a tulságos hazafiasságba bürkolódzó elmaradási mentségüket nem vehetjük tudomásul. mert szerintünk igenis az egész magyar ifjúságnak együttesen kell ünnepelni márc. 15-ének ötven éves ünnepét. A pesti ifjúság a magyar ifjúságnak csak egy része s ugy-e azt megint a központ bűnlisztájára írónok föl, ha az egészből egy más rész, a vidék mellőztetve kimaradna? Mi mindig rokonszenveztünk a patakiakkal, a tanárkarral történt kellemetlen surlódásukat őszintén sajnáltuk és sajnáljuk s a diákkongresszuson, az egész magyar ifjúság nyílt színe előtt akartuk megbeszélés tárgyává tenni elvett lapjuk ügyét, a mennyiben az ifjúság egyetemét láttuk megsértve. De így maguk a patakiak parancsolnak hallgatást. Fogadatlan prókátorok meg nem akarunk lenni. Egyet azonban tudunk ajánlani. Még nem késő semmi sem. Gondolkozzanak jobban s ne szakítsák ki magokat a Budapesten ünneplő magyar ifjúság szerves egészéből. A központ bizonyára a legszivesebben fogja őket most is látni s a többi 10 akadémia sem mondhatja: Ime a sovíniszta!

Jogász Asztal Társaság. Surgóth Gyula 4-ed éves joghallgató toborzotta össze a lelkes kis sereget, mely minden szombaton este 8 órakor egyik helybeli vendéglő elkülönített termében szokott összejönni. Fél 10 óráig van a tulajdonképeni tanácskozás, mikor is meghányják-vetik a szőnyegen levő ifjúsági ügyeket, kicserélik gondolataikat s kölcsönös bizalommal tárgyalják a közös ügyeket. Aztán éji 12 óráig maradnak együtt a fehér asztal mellett, mert akkor van a záróra. 34-en vannak már beiratkozva a társulatba, van 20 alapító tag állandóan s vannak rendkívüli (theologus és gazdász) és külső tagok. Ha alapító tagsági hely üresedik meg, általános szavazattöbbséggel a külső tagok közül választanak újat. A belépés igen meg van nehezítve, a mennyiben, ha a titkos szavazásból kitűnik, hogy csak egy vétő is emeltetett bár minden indoklás nélkül, az illető nem léphet be. A tisztikar a következő: Elnök Surgóth Gyula, alelnök Szabó Ignác, jegyző Boross Lajos. pénztárnok Sántha György. — Volt alkalmunk meggyőződni a társaság életrevalóságáról, méltánylandó szerepköréről, melylyel ifjúsági életünk sok-sok hézagát betölti. Szükséges is az valóban, hogy az ifjúság ne csak az iskola rideg padjain érintkezzék, s egymás között ne csak a hivatalos „kol-

lega“ kifejezés járja, hanem a barátságnak erősebb érzése is kifejlődjék az egy pályán haladók között. A tagok emaillozott gombot viselnek J. A. T. felirattal állandóan. — Különben a Társaság márc 15-én szónoklattal és szavalattal egybekötött diszgyűlést fog tartani. Ekkor olvastatik föl Kun Bélának a Jogász Asztal Társasághoz írt verse is.

Wolfner Pál f. hó 16-án érkezett körünkbe. Künn a vasutnál egy öttagny küldöttség fogadta, mely állott Szabó Ignác, Koppányi Miklós, Sántha György, Boross Lajos és Kun Béla joghallgatókból. A küldöttség szónoka Boross Lajos meghívta az érkezőt a Jogász Asztal Társaság estélyére, hol lelkesedéssel fogadták az Egyetemi kör küldöttét. Másnap 17-én ifjúsági gyűlés volt, erről azonban lapunk más helyén számolunk be részletesen. Wolfner 17-én este utazott el Váradra.

Gyorsírók versenye. A „Debreceni főiskolai gyorsíró egyesület“ február 27-én d. u. 2 órakor az akadémiai I. teremben írásversenyt tart, melyre az összes debreceni tanintézetbeli gyorsírás tanuló (a négy alsó osztály kivételével) meghívtak. A verseny három részből áll, u. m. kezdők versenye, haladók versenye és gyakorlók versenye. A kezdő gyorsíróktól megkívántatik a levelező gyorsírás elméleti és gyakorlati tudása az „u“ hangzóig; a haladóktól 120 szótagnak percenkénti leírása 5 percig. A gyakorló gyorsírók percenkénti 150 és 180 szótagos fokra pályázhatnak; a dictatum időtartama 5 perc. Versenyzők tartoznak a versenyt megelőző napig az egyesület jegyzőjénél jelentkezni s a szükséges íróeszközökkel (puha írón, kék vonalozott papír) a versenyen megjelenni. — A correkt stenogramm munkálatok eredménye is a verseny alkalmával fog kihirdettetni. Érdeklődők szívesen láttatnak.

Szerkesztői üzenetek.

A lapnak csak egyik felére tessék írni.

Kéziratokat vissza nem adunk.

Névtelen levelekre nem válaszolunk.

P. Gy. Egy szegény család tragédiáját akarja beszélni rajzolni. Már maga a tárgy is elkoportatott, unalmas, s kidolgozásának halványasága csak unottabbá teszi. Olvassa el például Bródy Sándor „Nyomor“ című kötetét, akkor meglátja, hogy milyen talentumot, milyen megfigyelő képességet igényel egy-egy család különben mindennapi életküzdelmének költői feldolgozása. Ön még fiatal ember, csak regényekből ismerheti a létért való küzdelem ádáz tusakodását, s ép ezért sikertelenül vágott olyan dologba, a mely megizmosodott talentumnak is munkát adna. Olvasson sokat, figyelje meg az életet közelebbről, s igyekezzék a valószínűség határai között mozogni, akkor majd sikeresebben oldja meg problémáit, mert hogy tehetsége van erre, azt szívesen constatáljuk.

János. (Várad.) A humoreszkre számítnak. Küldd felolvasás után rögtön.

V. I. Ha kezébe vette vagy egyszer lapunkat, olvashatta, hogy névtelen levelekre és közleményekre nem reflexálunk. Addig tehát, míg nevét teljesen nem tudatja velünk, beküldött művéről nem veszünk tudomást s el se olvassuk.

F. I. (Igló.) Kös zönet a versért, mai számunkban jön.

K. F. (Kolozsvár.) A tárcát köszönjük. Privát levél is ment.